Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 60 (15683) | 1981 оной мартын 12, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

МАЛ АЖАЛ—ОНСО ШУХАЛА ҺАЛБАРИ

[illegible]ряад партиингаа XXVI съездын материалнуудтаи бү[illegible] совет хүнүүд, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад [illegible] баяртайгаар танилсажа, тэндэ харалагдаһан зо[illegible] бэелүүлхын түлөө арадай тэмсэлдэ жагсажа [illegible]. Арад зоной аша туһада зорюулагдаһан партиин [illegible] түсэбүүд—манай бэелүүлхэ хэрэг гэжэ хүн бүхэн [illegible] ойлгоно бшуу. Тиимэһээ хото, хүдөөгэй ажалшад [illegible] социалис уялгануудаа абажа, [illegible] бии байгаа арга боломжонуудаа хэсэжээр хэрэг[illegible] түлөө эрид шангаар оролдожо эхилээ бшуу.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXVI съездын хараалһан нэгэдхэн шухала зорилгонь[illegible] болон мал ажалай продукциинуудые үйлэдбэрилхые [illegible] хэрэг болоно. Арбан нэгэдхэн табан жэлдэ [illegible] 3 миллион тонноһоо үлүүгээр [illegible]. Ушар иимэһээ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев тоосоото элидхэлдэ [illegible] мал ажал хүдөөгэй онсо шухала һалбари [illegible] тоолоһон байна. Энэмнэй мал ажал эрхилдэг ма[illegible] республикынгаа сэхэ хабатай гээшэ.

Партиингаа табиһан энэ тодорхой зорилгые бодото [illegible] бэелүүлхэ түшаа колхоз, совхозуудай бүхы малшад, мэргэжэлтэд, районуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд [illegible]. Мал ажалай продукциинуудые ехээр [illegible].

Манай республикын ажахы, район бүхэндэ тооной [illegible]

[illegible]

Бэеэ удэ республикын колхоз болон совхозуудта [illegible]

[illegible] Советдэй [illegible] хэрэг мүн.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ЗОРИҺОНДОО ЗААБОЛ ХҮРЭХӨӨР

Репортаж

Һаянай угаа дулаахан байһан аад, хүйтэржэ захалһан энэ үглөөгүүр «Заветы Ильича» совхозой суута хонишон Данзан Чимитович Бандаевай отарада хүрэхөөр зорибобди. Мүнөө үбэлдөө иишэ саһан ехээр орожо, холын малшадта хүрэжэ ошохонь бэлэн бэшэ байба. Тэрэ саанаа энэ үглөөгүүр баруун-хойноһоо һалхин шангаар үлеэжэ, ябаган бордоһондо харгышье хүр саһаар хушагдашана. Тиибэ ябабашье зориһон үбэлжөөндөө хүрэжэ ерэбэбди. Намтай суг колхозой зоотехник-селекционер В. Д. Дондитов ябалсаа.

Хонишоной газаахи, гэртэхиие харахада, нэгэл ондоохон байба даа. Томо гэрэйнь хажуудахи гараж соо хоёр хүнгэн автомобиль сойгоотой, хэдэн таһалгатай гэртэнь телевизор, холодильник тодхоотой, ханаарнь хибэс үлгөөтэй. Хэрбээ гэрэйнь хойто ханадань «Хонишоной булан» гэһэн самбарай байгаагүй һаа, ямар айлда ороһоноо илгаруулхын аргагүй мэтэ һанагдаа.

Уданшьегүй газааһаа орожо ерэһэн ахалагша хонишон:

— Гайтайхан үбэл боложо байна даа. Энэ жэл саһан гүнзэгы байжа, хонидоо бэлшээхэ аргагүй, ходо газаагаа байлгажа эдеэлүүлхэдэ, ехэл тэжээл гаргашалагдана. Урдань хонидоо хурьгалха болоторнь бэлшээдэг һэмди, — гэбэ.

— Үбһэ тэжээлтнай хэр хүрэхэ гээшэб? — гэжэ һанаата болоходомнай:

— Бараг гаралсаха бэшэ гүбди. Өөһэдын бэлэдхэһэн тэжээл арьбан ааб даа. Жэл бүри өөһэдынгөө үхибүүдээр звено болоод, отарадаа хүрэхэ үбһэ абадаг заншалтайбди. Нёдондо 730 центнер һайхан үбһэ һүрилжэ абаа һэмди,—гэжэ Данзан Чимитович намдууханаар мэдүүлбэ.

Хөөрэлдэһөөр байтараа, эдэнэр мүнөө 528 эхэ хонидые харууһална, 300-гаад хурьгатай болоо гэжэ ойлгобобди.

Хонидойнь хурьгалжа байһан байра хуушарһан, досоогоо шиигтэйшэг байба. Зүгөөр хурьгадайнь таһалгануудай байрын эгээл дулаан, хуурай, наран таладань түхеэрэгдэнхэй. Хоёр таһалга соо томохон болоһон хурьгад дэбхэрэлдэнэ. Һая гараһан хурьгадынь байрынгаа тэг дунда амяарлагдаһан клеткэнүүд соо эхэтэеэ байлгагдана. Таһалга бүхэндэ тусхай хобоо хобтонууд соо ногоохон һайхан үбһэн, холимол тэжээл, ногооной гурил, брикет хэгдэнхэй, ханаарнь шэлбүүһэн үлгөөтэй, тазууд соо сэбэр уһан обёорогдобо.

—Хэды дулаалаашье һаамнай, энэ байрамнай үбэлдөө сэнтэдэг, шиигтэдэг юм, —гэжэ хонишон хэлэбэ.

Хурьгадынь яһала өөдэргэнүүд, һайн харууһанда байна гэжэ мэдэхээр. Зарим эхир хурьгадта өөрынгөө үнеэнэй һү угжана. Үдэртөө хурьгадаа хоёр удаа хүхүүлээд, эхыень газаа гаргажа эдеэлүүлнэ, бүлеэн уһаар уһална. Һүниндөө хурьгадаа эхэтэйнь суг хонуулна.

Түл абаха үедэ совхоздоо ажалладаг үхибүүдынь ерэжэ, эхэ, эсэгэдээ туһалдаг. Мүнөө үбэл Доржиханда, Цырма, Софья басагадынь, Цырен-Одо хүбүүниинь хурьга абалсана. Тэдэнэр хара багаһаа эхэ, эсэгынгээ хажууда хүдэлэлсэһэн хадаа яһала дүршэл шадабаритайнууд ха.

—Иигэжэ өөһэдөөрөө хурьгадаа абадаг, томо болгодог юмди, — гээд, Данзан Чимитович хурьгадай таһалга соо ажаллажа байһан Бадма-Ханда Ринчиндоржиевна һамгандаа туһалжа ороно.

Хурьга абаха үедэ ахалагша хонишон үдэр, һүни илгадгүй тооной хонидой байра соо хүдэлдэг байба.

—Энэшни хуу өөрөө ябажа хээгүйдөө һанаагаа амардаггүй хүн. Үдэшын 11 часһаа һүниин гурбан болотор зали абадаг. Тиигээд хонидой байрада орожо, ажалаа хэдэг гуримтай, —гэжэ Бадма-Ханда Ринчиндоржиевна тайлбарилба.

Иигэжэ бүхы хүсөөрөө, үнэн сэдьхэлһээ оролдожо ажаллахадаа, амжалта түйлангүй яахаб даа. Нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 125 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө дунда зэргээр 4 килограмм нооһо тушааһан байна.

Суута хонишоной бүлэ шэнэ жэлдэ отарынгаа 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абажа, томо болгохо, хонин бүриһөө 4,0 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха, хурьган бүхэнөө 22 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгааха зорилготой ажаллажа байна.

Мүнөө эдэнэр эхэ хонин бүридэ сүүдхэдэ 500 грамм үбһэ, 25 килограмм һолоомо, 300 грамм холимог тэжээл эдюулнэ.

— Партиингаа XXVI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн уялгаяа бэелүүлжэ шадааб, — гэжэ Данзан Чимитович баяртайгаар мэдүүлээ.

Эдэнэрэй һанаһандаа хүрэхэ, һарбайһанаа абаха байһанда этигэхээр. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ хонидынь хурьгалжа үргэлжэлһөөр.

Д. ДОНДОКОВ,
манай тусхай корр.
Улаан-Үдын район.

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАДХАНАГҮЙ

Хандагайн леспромхоз Бурлададаймнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин эгээл үнинэй, мүн Хориин районой түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Эндэхи хүдэлмэришэдэй хүсөөр жэл бүхэндэ хэдэн зуу мянган кубометр модон бэлэдхэгдэжэ, ороноймнай арадай ажахыда эльгээгдэжэл байдаг гээшэ.

Леспромхозой продукци худалдаха 1980 оной түсэб 101,2 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 101,2 процент дүүргэгдэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлэй мүрысөөнэй түгые дээрэ үргэжэ гараһан модошод мүнөөшье амжалта түгэс ажаллажа байна. Байгша оной январь һарын хуушаар болоһон районой арадай ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ Хандагайн леспромхозой коллективтэ КПСС-эй Хориин райкомой болон райгүйсэлкомой дамжуулгын Улаан туг диплдомтойгоор барюулагдаһан байха юм.

Леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, үшөө һайнаар хүдэлхэ, түрэл партиингаа XXVI съездые габшагай ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ шиидэһэн юм. Тиин модо шэрэдэг машинын 8 экипаж хоёр һарын түсэбые февралиин 16-да дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ һэн. Наранай пунктын М. Г. Холмогоровой бригада түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын нээгдэхэ үдэр 5560 кубометр модо бэлэдхээд байха уялгаяа февралиин 19-дэ болзорһоонь холо урид дүүргээд байгаа.

Иигэжэ КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан хандагайнхид эдэ үдэрнүүдтэ бүри ехэ эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ халаан бүриин түсэб ходо амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Съездын материалнууд хүдэлмэришэдтэ тайлбарилан ойлгуулагдажа эхилээ.

Д. НАЙДАНОВ.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

БАМ

«БАМстроймеханизация» трестын коллектив Байгалай эрьеһээ Витим мүрэнэй эрье хүрэтэр түмэр харгын далан, авто-харгы барина. Арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэнхэй һэн. Тус коллектив КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн юм.

Байгша оной хоёр һарада 170 мянган түхэригэй барилга хэжэ, ашаглалгада оруулаа.

* * *

Хүүргэ баридаг 52-дохи отрядай коллектив үнгэрэгшэ жэлэй даабарита түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ һэн.

Байгша оной түрүүшын хоёр һарын түсэбые хорин таба мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргээ. Коллективэй түрүү хүдэлмэришэд Владимир Андрияшев, Леонид Кит, Владимир Матвеев болон бусад КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа түрүүлэн дүүргэһэн байгаа.

К. ЖАМЬЯНОВ.

МУХАР-ШЭБЭР

Районой олонхи ажахынуудай эхэ хонидынь январь, февраль һаралнуудта хурьгалжа эхилдэг. «Родина», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта, «Эрдэм» совхоздо харюусалгатай энэ хүдэлмэринь дүүрэхэ дүтэлэнхэй.

«Родина» колхоздо 1200-гаад эхэ хонин томодхогдоһон отарада харууһалагдана. Тус бригадые баян дүршэлтэй Георгий Михайлович Чулков хүтэлбэрилдэг юм. Томодхогдоһон энэ отарада найман хүн, тэрэ тоодо дүрбэн хурьгашан ажаллана. Бригадын хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлхэ гэһэн уялгатай. Һүүлэй мэдээгээр тус отарада хонидынь хурьгалжа хахадлаад байна.

Д. ДЫЛЫКОВ.

ПРИБАЙКАЛИ

Эдэ үдэрнүүдтэ Прибайкалиин совхоздо АВМ агрегат һаадгүй хүдэлгэгдэжэ байна. Эндэ нарһанай шэлбүүһэн татагдажа, малай тэжээлдэ оруулагдана. Агрегат үдэртөө 10—15 центнер гурил гаргажа, тэжээлэй цехүүдтэ эльгээнэ.

Районой предприяти, эмхи зургаануудай коллективүүд нарһанай шэлбүүһэ суглуулжа, ажахынуудта туһа хүргэнэ. Сэлэнгын модоной баазын, Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые гаргадаг заводой, Татауровай авто-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшад нарһанай шэлбүүһэ ехээр бэлэдхээ. Мүнөө 140-өөд тонно шэлбүүһэн буулгагдаад байна.

Д. ЦЫБЕНОВ.

ХЭЖЭНГЭ

Хэжэнгын совхозой һаалиин табан фермэдэ боксово аргаар тугал харууһалалгада бэлдэлгын 15 хоногой конкурс үнгэргэгдэжэ, дүнгынь һая гаргагдаба.

Байгша ондо тус ажахыда мянган толгой тугал абтаха ёһотой юм. Энэ харюусалгата хэрэгтэ фермэ бүхэнэй коллективэй хэр зэргээр бэлдэһые шалгаха зорилго конкурсын жюрин урда табигдаһан байгаа.

Тугалнуудые байлгаха бүхы бокснуудаа, үнеэдэй түрэхэ газарые конкурсын эрилтэдэ харюусамаар түхеэржэ шадаһан Бахлайтын һаалиин фермын коллектив (бригадир-эрхилэгшэнь Цыренжапов П. Д.) нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Гангын фермээрхиндэ хоёрдохи һуури олгогдоо.

А. БАЛДАНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР А. С. КИРДЯШКИНИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Багшын эрдэмэй болон ниитын ажал удаан саг соо ашатай үрэтэйгөөр ябуулһанайнь түлөө, түрэһөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Зүүн Сибириин технологическа институдай КПСС-эй түүхын кафедрын доцент, түүхын эрдэмэй кандидат **Кирдяшкин** Алексей Степановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 10.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР Д. Ц. БУДАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Проектнэ организацинуудта удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Бурятколхозпроект» институдай директор **Будаев** Дамба Цыреновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 10.

БҮХЫ ТЕХНИКЭНЬ БЭЛЭН



Эндэ үүдэ ороодхиһоор лэ хамаг юумынь гуримтай зохидоор, нарин нягтаар табятай, халагалаатай байхыень обёорбобди.

Уужам хашаагай хойто ханые зубшуулаад, таряа хуряалгын комбайнууд, мүн сеялкэ, плуг, культиватор гэхэ мэтын техникэ түхэл түхэлөөрөө жэрылгэн табятай, хуу шэрдээтэй, резинэ мөөрнүүдынь сагаанаар будаатай харагдана. Мүн хашаагай баруун захаар түмэр решеткотой хорёо соо заһабарилагдаһан тракторнууд баһал жэрытэр табятай, суургадаатай.

—Ехэ мастерской соогоо трактор оруулжа заһабарилдагбди. Тэрэнэй зүүн тээхи залгамал байрада сеялкэ, плуг, культиватор гэхэ мэтые бэлдэдэгбди. Тиихэдэ эндэмнай комбайн заһабарилха тусгаар депо бии юм. Юрэдөөл, нэгэшье техникэ газаа хүйтэндэ заһабарилагдахаяа болинхой, — гэжэ «Дружба» колхозой хүдөө ажахын техникын талаар механик С. Б. Баяров хэлэнэ.

Энэ ажахын механизаторнууд үнгэрэгшэ намар ургаса хуряалгын, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын дүүрэмсээрнь, үнэтэ саг гээнгүй, машина, техникэ заһабарилха хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа эхилээ юм. Трактор, комбайн, мүн газар элдүүрилгын, тарилгын техникые заһабарилха звенонуудые эмхидхээ. Илангаяа дүй дүршэл ехэтэй, шадамар бэрхэ механизаторнуудые шэлэжэ, энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ табяа.

Түрүүн заһабарилгаяа эхилхэдээ, Хэжэнгын районой механизаторнуудай үүсхэл уряае дэмжэжэ, хабарай тарилгада хүдэлхэ бүхы машина, техникые байгша оной февралиин 23 — КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхэ үдэр болотор бэлэн болгожо, жагсаалда табихабди гээд, социалис уялга соогоо бэшээ һэн. Тэрэнээ болзорһоонь урид дүүргээ. Гэнжэтэ 24 трактор, мүн тэды шэнээн резинэ мөөртэй трактор, 30 сеялкэ, 34 плуг болон бүхы культиватор, лущильник, борной заһабарилагдаа. Тиихэдэ таряа хуряалгын бүхы 20 комбайниинь бэлэн болгогдонхой.

—Манай звено абаһан уялгаяа үни хада дүүргээ. Мүнөө үбһэ хуряалгын техникэ—косилка, тармуур, пресс-подборщик гэхэ мэтые заһабарилнабди. Юундэ миин саг үнгэргэжэ һуухабибли даа. Хэзээшье хэгдэхэл ажал хэ юм. — гэжэ ажахын эгээн үнинэй механизаторнуудай нэгэн Василий Васильевич Мухин хэлэнэ.

Трактор заһабарилгада хүдэлэһэн механизаторнууд А. Н. Житихин, А. Г. Белоусов, В. Г. Цыбикжапов, Д. Д. Ринчинов, Б. М. Дондоков онсо шалгарба. Мүн таряа хуряалгын комбайн заһабарилһан звеногойхид А. Мухутдинов, М. Фаттахов гэгшэд баһал үдэр бүриингөө даабарие 150—160 процент дүүргэдэг байгаа.

—Запасной хэрэгсэлнүүдэй дуталдаагүй һаань, заһабарилгамнай бүришье урагшатай түргэн ябуулагдаха һэн. Тиигэбэшье хуушан деталь, частьнуудые һэльбэжэ, гагнажа, тошылдожо байгаад лэ, шэнэлжэ табинабди. Бэшэ аргагүй. Эгээл эндэ залуу хүбүүн токарь Д. Б. Цыденов (зураг дээрэ), электро-гагнууршан Н. Н. Минеев гэгшэд илангаяа ехэ оролдолго гаргана гээшэ,—гэжэ МТМ-е даагша Д. Ц. Банзатов хөөрэнэ.

Ганса мүнөө бэшэ, урда жэлнүүдтэшье «Дружба» колхоз машина, техникэеэ нарин нягтаар хадагалдаг, хаһа сагтань һайнаар заһабарилдаг гэжэ үнинэй мэдээжэ. Үнэндөө, тусгаар түхеэрэлгэтэй һайн мастерскойшьегүй һаа, эндэхид өөһэдынгөө арга боломжые гүйсэд хэрэглэн, заһабарилгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай, механизаторнуудай дунда мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар иимэ үрэ дүн түйлаа гээшэ.

М. НАМЖИЛОВ.
Яруунын район

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев КПСС-эй XXVI съезд дээрэ КПВ-гэй делегацийн толгойлогшо КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Ле Зуантай мартын 10-да уулзалга [illegible]

[illegible] ЦК-гай Генеральна секретариин тушаал [illegible] нүхэр Л. И. Брежнев [illegible] Вьетнамай Социалис Республикын коммунистнуудта [illegible] нүхэр Ле Зуан [illegible] Ленинскэ партиин [illegible]

[illegible] арад зонтоһоо нягта холбоотой байһаныень, [illegible] КПСС-эй XXVI съезд эли тодоор харуулба гэжэ тэрэ тэмдэглэһэн байна.

XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор [illegible] байдал [illegible] гэжэ [illegible] [illegible] талаар зорюулагдаһан КПСС-эй гадаадын политическэ программые СРВ эрид шууд дэмжэдэг юм гээд тэрэ мэдүүлһэн байна.

Социализм байгуулхадань, оронойнгоо национальна бэеэ даанхай байдалые хамгаалхадань, саг үргэлжэ үрэ нүлөөтэй туһаламжа үзүүлдэг байһанайнь түлөө Советскэ Союзда вьетнам арад хизааргүй ехээр талархадаг юм гээд Ле Зуан хэлээ.

Амаршалһанайнь түлөө, һайн һайханиие хүсэһэнэйнь түлөө баяр хүргөөд, совет арад баатар габьяата вьетнам арадай ажал хэрэгүүдые зүрхэндөө дүтөөр хүлеэн абадаг юм гээд Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглэбэ. Аха дүү Вьетнамые дэмжэлгэ Советскэ Союзда хүсэд һайшаагдадаг юм. Зүүн-Үрда Азида хүршэ ёһоной харилсаа холбоо хүгжөөхэ, энэ районие эб найрамдалай болон тогтууритай байдалай нютаг болгохо талаар зорюулагдаһан СРВ-гэй эдэбхитэй, эб найрамдалта гадаадын политикые бидэ нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэбди гээд Л. И. Брежнев тэмдэглээ.

Совет-вьетнам харилсаа холбооной, тэрэ тоодо экономикын талаар ерээдүйн зорилгонууд тушаа һанал бодолоо уулзалгын үедэ хэлсэһэн байна. Тобшолон хэлэбэл, СРВ-гэй далайн захын газарта газ болон нефть шэнжэлэн, олзоборилхо талаар хамтын хүдэлмэри хүгжөөхэ тухай, Вьетнамай үрэ жэмэс болон овощ СССР-тэ худалдалгые үргэдхэхэ тухай, мүн бусадшье асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болоо.

КПВ-гэй болохоёо байгаа V съездые нэрэтэй солотойгоор угтахыень вьетнам коммунистнуудта, СРВ-гэй бүхы ажалшадта Л. И. Брежнев совет коммунистнуудай ба бүхы совет арадай үмэнэһөө хүсэһэн байна.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, аха дүүгэй оршон байдалда үнгэрһэн, зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар нэгэн һаналтай байһаниинь батадхагдаһан байна.

Уулзалгада КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов, КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша Донг Нгак гэгшэд хабаадалсаа.

(ТАСС).

Партийна ажабайдал

КОЛЛЕКТИВ—ЭБТЭЙ ЭЕТЭЙ НЭГЭ БҮЛЭ

Ажалша коллективүүдые социалис общественэ эхин шатань гэжэ зүб хэлэсэдэг. Имагтал эндэ хүнүүдэй нийтын болон үйлэдбэриин эдэбхи дэшэлүүлхэ арга олдодог, шэнэ социалис ёһо заншал болбосородог, хүн бүхэн бэе бэеэ дүү һайн талаар нүхэсэдэг гэжэ. Тиимэһээ «Белоруссиин партийна организаци ... коллективэй ... ажалай ... КПСС-эй ЦК партийна организацинуудай ажалша коллектив бүхэниие политическэ ёһоор ..., социалис журам сахиха, эбтэй эетэй, бодото ажалай жэшээ харуулдаг болгохын тула оролдохо, архидаха, хулиган ябадал гаргалгатай эрид шууд тэмсэхэ ёһотой гээд заагдаһан байна. Мүн энэ асуудалда КПСС-эй XXVI съезд дээрэ үшөө дахин ехэ анхарал хандуулагдаба.

Районоймнай партийна организацинууд ажалша коллективүүдэй ажал ябуулга хүтэлбэрилхэдөө, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулжа, үйлэдбэриин болон хүмүүжүүлгын асуудалнуудые шиид-

хэхэдээ, тэдэндэ түшэглэхые оролдоно. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй габшагай ажалаар эхилээд, түрэл партимнай XXVI съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаад байһан мүнөө үедэ ажалша коллективэй эдэбхи үүсхэл улам дээшэлнэ. Олон коллективүүд ажалай үүсхэл гаргаха, габшагай һайнаар ажаллаха ... Манай малшад, механизаторнууд мүрысөөндэ гал гаргажа ... урдахиие хараад ябана гэшэ, бүхы коллективэйнгээ түлөө һаналаа табидаг, оролдодог гэшэ. Тэдэнэр саг үргэлжэ бэе бэедээ туһалжа, харалсажа ябадаг гуримтай.

Энэ талаар Уланхаанай совхозой ажалшадай ажабайдал, ажаллагаар оршон байдал, тэдэнэй хоорондохи харилсаа жэшээ болгон абаруулмаар. Эндэ хүдэлмэришэн бүхэн коллективэйнгээ түлөө харюусалгаяа топ һайнаар ойлгожо, тэрэнэйнгээ нэрэ зэргын, хүндын түлөө оролдодог. Мүн гэшүүдэйнгээ түлөө коллективэйшье ха-

рюусалга дээшэлэнхэй. Эндэ нийтын һанамжа ехэ удха шанартай хүсэн болоо. Совхозой партбюро, комсомолой, профсоюзай эдэбхитэд сугларжа нэгэдэлэй нийтын ажаябадал ... хүмүүжүүлгын үргые ажалаар хүсэн ... гэжэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Хүн бүхэнэй шүүмжэлэл ... һанамжа, дурадхалнуудые анхаралдаа абажа, бэелүүлэгдэдэг юм.

Совхозой коллективэй үзэл суртахуун гол хүсэн гэхэдэ коммунистнууд болоно. Тэдэнэй олонхинь үйлэдбэриин гол шухала участогуудта ажаллана, бодото ажалай жэшээ харуулна. Жэшээлхэдэ, республика дотороо мэдээжэ болоһон луговод Д. Н. Ухинов, һаалишан М. Ц. Очирова, механизатор Ф. И. Дульгиров гэгшэд габшагай ажалаараа совхозойнгоо коллективэй соо нэрэ солотой, хүндэтэй хүнүүд болоно. Тэдэ эбтэй, үгэ ойлголсон хэдэн коллектив байгуулха хэрэгтэ коммунистнууд горитой хубитаа оруулна.

Коллективүүдэй ажабайдалда, тэдэнэй хүдэлмэридэ совхозой мэргэжэлтэд, дунда шатын хүтэлбэрилэгшэд ехэ нүлөө үзүүлдэг байна. Тэдэнэр нүхэд ёһоор хөөрэлдэжэ, зүбшөөл заабари үгэнэ. Тиимэһээ хүдэлмэришэд тэдэнэй үгэ үнэтэй сэгнэдэг байна бшуу. Тиихэдэ хүн бүхэнэй мэргэжэл, һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Механизаторнууд өөһэдынгөө амаралтын гэртэ байгаад, курсада һуража, шадабаряа дээшэлүүлнэ. Совхозой коллектив Уланхаанай дунда һургуулиин һурагшадтай һайн холбоотой, һурагшадые ажалда дуратайгаар һургаха талаар хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байдаг.

Ажал хүдэлмэридөө зохёохы ёһоор хандадаг, бүхы хүдэлмэрийнгөө дүн шүүмжэлэн хаража, хэрэглэлгэдэгүй арга боломжонуудаа элирүүлхые үргэлжэ оролдодог хүтэлбэрилэгшэдэй удирдадаг коллективүүд лэ амжалтатай һайнаар хүдэлнэ.

Жэшээлхэдэ, С. Н. Банаева, В. П. Парамонов, Г. С. Серебренников, Е. Ж. Дармаева гэгшэдэй даадаг бригаданууд бүхы республика соогоо мэдээжэ. Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ, шэнэ бүтээмжэ ... гаргаһан гэшүүд хүсэлдэбэ ...

Ажал хүдэлмэрээ өөрынгөө табан хурган мэтэ мэдэдэг болоһон В. П. Парамонов, С. Н. Банаева гэгшэд өөһэдынгөө бүхы дүй дүршэл эрэдүйн халаан болохо залуушуулда дамжуулан үгэхые оролдоно. Тэдэнэр тон нягта холбоотойгоор, нэгэл һанаа бодолтойгоор ажаллажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй шадаал һаа ехэ хубитаяа оруулхые хүсэнэ. Иимэ нүхэд ёһоной холбоон коллектив бэхижүүлхэ байна бшуу. Эгээл иимэ бэе бэедээ ойлгосоожо хүдэлхэ коллективэй ажаябадалда ... совхозой дүй дүршэлтэй КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүн Г. С. Серебренниковэй даадаг тракторно-тарялангай бригада торгоодонхой. Коллективэй диилэнхи олонхинь дүршэл һайтай механизаторнууд. Арбадахи табан жэлэй туршада тус бригадынхид оло дахин районой дотор иланха гараһан байна. Эндэ һурган хүмүүжүүлгэшын хубита сэгнэшэгүй ехэ. Тэрэнэй эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын удэр

бүриин хүдэлмэри коллективые улам бэхижүүлжэ, шэнэ амжалтануудта элсүүлнэ.

Дэрэнэй совхозой Аллын һаалиин фермын коллективэй гол тулгань коммунистнууд болодог. Тэдэнэр өөһэдынгөө үндэр бүтээсэ ажалай жэшээгээр бусадые зоригжуулна. Эндэ һаалишадай һарын дүн суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, соргологдог байха юм. Арбан хоногой дүнгөөр мэдээсэл агитатор гаргадаг. «Дайшалхы» хуудаһа, нууд, ханын газетэ саг үргэлжэ гаргагдана. һарынгаа ажалай дүн согсолжо байхадаа, һаалишад болон мал адуулагшад өөһэдынгөө һанамжа, дурадхал оруулдаг, зарим дутуу дунданууды усадхаха хэмжээ абаха эрилтэ табидаг.

Юрэдөө, коллектив гэшэ эбтэй эетэй нэгэл бүлэ юм даа. Тиимэһээ энэ бүлын гэшүүн бүхэниие эвлэрэн ашаг гү, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ гэшэ мүнөөдэрэй гол зорилго болоно.

В. БУДАЕВ,
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь.



Малай үбэлжэлгэ—шанга шалгалта

АЛИШЬЕ ЮУМЭН ҺЭШХЭЛЬЭЭ, ОРОЛДОЛГОҺОО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан, юһэн табан жэлэй дүнгүүдээр «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан, коммунист Устин Лукич Молчанов Суулгын совхоздо ахалагша хонишоноор хүдэлдэг. Мал ажалда бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа ябаһан энэ нүхэр өөрынгөө хүбүүдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлжэ һан. Мүнөө тэрэнэй хоёр хүбүүниинь эсэгэтээ хамта хонишон, малшанай түлэг... хонишон байна. Эсэгын хонин харуулһалсан, булта адиихан үүсхэл бэе залуушуул. һаалишан Вера—агитатор, Василий Олимпиин нааданда ошохо путевкоор урмашуулагдаһан. Сэрэгэй алба дүүргээд ерэһэн Виктор партиин гэшүүн кандидат болохоор бэсэ бэлдэнэ.

Байгша ондо малай үбэлжэлгэ тухай оло дахин хэлэгдэнэ, бэшэгдэнэшье гээшэ. Минии даажа байһан отарада тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ бага. Тиимэһээ хонишоноор олон жэлдэ хүдэлжэ байһан дүршэлдөө түшэглэн. таарамжатай хэмжээнүүдые абана гээшэбди.

Отарамнай томодхогдоһон юм. Дүн хамта 1130 эхэ хонин тоологдоно. Түл абалгамнай түлэгтөө орожо байна. 200 гаран хурьгатай болонхойбди. Һаянай һүни бүри хорёодоороо «адхаржа» эхилээ. Ахалагша хонишон гэжэ нэрэтэй би хоёр хүбүүдээрээ, бэритээ — хамта дүрбэн хонишон, найман сакманщик мүнөө жэлэй түл абажа гарахала байнабди. Отара дээрэмнай нөөсэлэн бэлдэгдэһэн тэжээл үгы шахуу, тиимэһээ холоһоо асарагдадаг тэжээл бүхы найдалнай болоно.

Ган гасуурай хохидол иимэ байна гээшэ ааб даа. Теэд тохёолдоод байһан эрхэ байдалда хамаг арга боломжо, хүсэ шадалаа элсүүлэн, түл абалга ба үбэлжэлгые шадаал һаа, амжалтатайгаар үнгэргэхые оролдожо байна гээшэбди. «Мал ажал — хүдөөдэ мүнөөдэр габшагай ажалай фронт болоно,— гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев тоосоото элидхэл соогоо хэлэхэ зуураа, — бидэ саашадаашье хүдөө ажахыда мүнгэ зөөриин болон материальна нилээд ехэ нөөсэнүүдые үгэхэ, энэ һалбариие индустриальна һуури дээрэ удаа дараалан гаргаха хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ болонобди». — гэжэ хэлэнэ. Эдэ үгэнүүд бидэниие яахын аргагүй баясуулна, урма зориг түрүүлнэ, үшөө нэгэ табан жэл хүдэлхэ хүсэ шадал нэмээһэндэл болгоно.

Үбһэ тэжээлэй бирагүйшье һаа, зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абаха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха, хурьгадаа 24 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь таһалха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа һэмди.

Абаһан түсэб, уялгаяа дүүргэхын түлөө бидэнэр бүхы арга шадалаа гаргаха байнабди. Нэгэтэ минии һайн таниха ажалай ветеран «Тэжээлэй бага хада схээр хүдэлмэрилхэ юм» гэжэ хэлэжэ байгаа һэн. Эдэ үгэнүүдэй үндэһөөр хадаа социалис уялгаяа заабол дүүргэхэ ёһотой бидэнэр «унаһан малгайгаа абангүй» хүдэлхэ болонобди. Тиимэһээ ашаг үрэтэй хүдэлмэри, түрүү дүй дүршэл, үдэр бүриин анхарал оролдолго — эдэнһээл түл абалгымнай амжалта дулдыдаха жэшээтэй бшуу.

Байгша ондо гайтай хүшэр хүндэ үбэлжэлгэ дабаха байһамнай халуун намарһаа элитэ байһан юм. Урда жэлнүүдэйхидэл адляар өөрынгөө хүсөөр үбһөө бэлдээд абаха аргагүй байгаабди. Ушарынь гэхэдэ, сабшаха юумэн ургаагүй. Тиимэһээ нарата үдэрые дүүрэн хүдэлэн, тээ бараг ногоотой зарта хонидоо адуулжа, далтай тарганаар хүлүүлхэ зорилго табигдаа даа.

Будүүн тэжээлэй та... мүнөө газарданхай байна... намар орой болотор ... рангүй хонидоо һайса ... даг байһандаа, заримдаа ... дээ баярлагдана шахуу ... шэ. Хониднай мүнөө ... ханууд, шадалтай һай... даа. Хэрбээ саһа этэжэ ... дабаритайгаар бэлш... хүртэсыень хаража, ... тарянанайнгаа зүйл зүбөө... рэглээд байбал, гарзагүй ... ондо орохо аабзабди ... һанагдана. Харин ... хурьгадаа дууһыень ... бүтэнөөр ногоон дээрэ ... ха гээшэ эгээл хүндэ... асуудалнай болонхой. ... нэр, хонишодой зүгһөө ... дыдаха юумэ хуу хэхээ... лэн аабзабди даа. Харин ... эдихэ юумэниинь бү... даһай даа. Бүхы ам... най, түсэб уялгымнай ... гэлтэ тэжээлһээ эхитэй ... шэ.

Гэхэ зуура, нарай ... гадые бүрин бүтэнөөр ... оруулга гансал тэж... бэшэ ха юм. Урдань ... бэшэ тэжээлтэй ... хурьгадаа олоор гарза... ха ушар лһала болодог... Энээгээр юу хэлэхээ ... набиб гэхэдэ, харюуса... зарим нэгэ хонишод ... гадайнгаа гарзалһые ... үгыһөө шалтагаалаад ... даг шуу.

Мүнөө бидэнэр хони... гоо байра соо дулаан ... гаха асуудалые тэжэ... дутуугүйгөөр анхара... Ябахын һайгаар гурбан ... рифертай боложо, та... ряагүйгөөр хүдэлгэнэбди ... соо дэбдихэ хохир яһа... Кошара соохи сакман ... таһалгануудһаа гадна, ... хээ байһан, түрэһэн ... доо амяарлуулан хааха... гаар таһалганууд бии. ... нээ бусадһаа һайнаар ... лүүлдэгбди. Хурьгалаа... хонидоо амяарайнь ... үдэр бүри бэлшээнэбди. ... нөө жэлдэ манай ... саһан ехээр оронхой. ... мэһээ тусгаар түхеэрэ... тракторaар саһа э... харгандань хонидоо ... бди.

Үбһэ тэжээлэй дутаж... һан үедэ түл абажа ту... хэ гээшэ айхабтар хүн... шэр ажал гээшэ ааб ... Хүсэ шадалаа гамнангүй ... хы арга боломжоёо ... лэн лэ хүдэлһэн хони... амжалта туйлахань ... Энэ хадаа, минии һа... хонишон бүхэнэй һа... харюусалгаһаа, оролд... сэхэ дулдыдаха байна.

У. МОЛЧАНОВ,
Суулгын совхозой ахалагша хонишон.

Мухар-Шэбэрэй район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: У. Л. Молчанов.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ҺУРАЛСАЛ

КПСС-эй Ахын район районой партийна организацинуудай секретарьнарай ээлжээтэ үдэр үнгэргэбэ. «Социалис мүрысөө эмхидхэхэ Ленинскэ ёһо гурим болон тэрэниие саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» гэһэн асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Бужинаев элидхэл хээ.

Семинар дээрэ КПСС-эй райкомой партийна эмхидхэлэй таһагые даагша Я. Д. Галсанов залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалаар үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдэ партиин райкомой парткабинедые даагша В. Д. Наханцаков политическэ болон экономическа һуралсалай зарим асуудалнууд дээрэ тогтоо.

Семинарай түгэсхэлдэ эндэ сугларагшад райгүйсэдкомой секретарь Д. Б. Шарастепановай уласхоорондын асуудалаар уншаһан лекци шагнаа.

* * *

«50 лет Октября», Улаан-Аха колхозуудта агитаторнууд, политинформаторнуудай болон лекторнуудэй семинар һаяхан болобо. Энэ семинар дээрэ районой ажалшадай арбадахи табан жэлэй. дүн зүбшэн хэлсэгдээ.

Тэрэшэлэн эндэ КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые шудалха, хүн зондо тайлбарилха, ойлгуулха тухай асуудалнууд зүбшэгдөө. Энэ семинарнууд дээрэ колхозуудай партийна организациин секретарьнар С. П. Иванов, А. Ц. Папаев болон бусад үгэ хэлээ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛНЭ

«Бурятпромжилводстрой» трестын Заречнэ нүүдэл колоннын В. В. Ацутын ударидадаг комплексно бригада жэл бүри предприятиин захиргаантай подрядна барилгын хэлсээ баталдаг юм. Энэ хэлсээгээр предприятиин захиргаан барилгашадые саг болзор соонь һайнаар зохёогдоһон техническэ документацяар хангаха, машина, техникэ, тусхай хубсаһан болон барилгын материалаар таһалдуулхагүй, бригадын ажалан дүнгые квартал бүхэндэ согсолжо байха уялга абадаг. Тиихэдэ бригада өөрынгөө ээлжээндэ түсэб, графигайнгаа ёһоор, жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, пайн шанартайгаар барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бүтээхэ, ажалай журам наринаар сахиха байһанаа баталдаг гээшэ. Тиин тус хэлсээгээрээ абаһан уялгаяа дүүргэхэ гээшэ хүн бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг болодог.

Гэхэтэй хамта В. В. Ацутын ударидадаг бригадын коллектив хэлэһэн үгэдөө хододоо хүрэдэг, абаһан уялгаяа саг болзор соонь, наринаар дүүргэдэг гээд тэмдэглэлтэй. Тиигэжэ, жэшээнь, тус бригада арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые 3.5 жэл соо дүүргээ һэн. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриинь жэл, һара бүриин түсэбүүд мүн лэ амжалтатайгаар, саг соогоо бэелүүлэгдэдэг байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ В. В. Ацутын бригада 505 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бүтээхэ байһан һаа, энэ түсэбөө 681.3 мянган түхэригтэ хүргөө һэн. Тиихэдэ 10 мянган түхэригэй барилгын материал. 1 мянган түхэригэй түлишэ алмагдаа. Тиихэдэ ганса бүтээһэн хүдэлмэриин шанар һайжарна бэшэ, мүн бүхы объектнүүд «һайн», «эрхим» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр ашаглалгада үгтэдэг байна. Мүн квартал бүридэ ажалай

дүн гаргалгын үедэ ажалай, нийтын журам эбдэлгын нэгэшье ушар үзэгдөөгүй гэжэ онсо тэмдэглэгдэдэг.

В. В. Ацутын бригада гол түлэб промышленна барилгын объектнүүд дээрэ хүдэлдэг. Теэд заримдаа гэр байрын барилга дээрэшье ажалладаг гээшэ. Үнгэрэгшэ арбадахи табан жэлдэ тус бригада 250 автобусой байха гараж, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой хоёр котельнэ, өөрынгөө трестын һуралсалай комбинадай мастерской, барилгын материалнуудай комбинадай УПТК-гай столярна цех гэхэ мэтые ашаглалгада үгэһэн, Заречный посёлогые уһаар хангалгын ба дулаа дамжуулха трасса татаһан байха юм. Энэ хүдэлмэриин бүхы сметнэ хэмжээн гурбан миллион гаран түхэригтэ хүрэнэ. Тиихэдэ бүтээһэн ажалайнь үнэ сэн нилээд доошолжо, ажалайнь бүтээсэ дээшэлһэн байха юм.

Иимэ амжалта тус бригада өөрынгөө ажалые һайнаар эмхидхэһэнэй, шэнэ бригадна гуримаар хүдэлдэг болоһоной ашаар туйлана гэбэл алдуугүй. Гэбэшье хүдэлмэришэн бүхэнэй өөр өөрын хубита ехэ байха. Эндэ арба гаран жэлдэ хүдэлһэн, өөрынгөө ажалай нюусые гүйсэд мэдэхэ болоһон хүнүүд олон юм. Жэшээлэн хэлэбэл, арбан табан жэлдэ барилгашанаар хүдэлһэн Алексей Сергеевич Варфоломеев өөрынгөө хүбүүн Игорьтэй эндэ хүдэлнэ. Мүн тиихэдэ аха дүүнэр Леонид, Алексей, Сергей Жалнинууд, Николай, Александр Карповууд, Иван, Петр Андроновууд эндэ ажаллана. Тэдэнэр булта эбтэй эетэй, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлдэг юм.

Иимэл түрүү зоной ашаар амжалта ерэнэ, ажалай эрхим дүнгүүд туйлагдана.

М. ШАГДУРЖАПОВ.



Т. И. ФЕДОРОВ.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

Харюусалга ехэтэй хүн

Энэ хүнтэй униходэй танил зомди. Һүүлэй жэлнүүдтэ али нэгэ суглаан, зүблөөнүүд дээрэ олон удаа дайралдахадаа, арбаад табан үгөөр ажабайдал болоод, ажал хүдэлмэри тухайгаа эриидаад хэлэсадагби. Тиихэдээшье би ехэтэ сэдьхэлээ хананги, юндэшьеб даа, үгэ хүнгэн, хүнүү болоод тарадаг хүмби. Юуб гэхэдэ, тэрэ юумэ хөөрэхэдөө, абьяастай, дэмы үлүү үгэ хүүр шашадаггүй, налгай янзатай, сэдьхэл ханаасатай хүн шуу. Илангаяа завод тушаагаа зугаалаа һаань, хэды соошье шагнаад лэ һуухаар. Долө халзан сагаан шара духань бага зэргэ урашалаатаад, хүрин-хүхэ нюдэниинь бүри хүрса хёрхо болоодхидог. Зүгөөр, олон зоной урда гаража, ендэрэй саанаһаа үгэ хэлэхэдээ, бүри һүртэй, даамгайгаар, бүдүүн янзатайгаар үзэгдэдэг. Үгэ бүхэниинь тодо һонор, гүнзэгы удхатай байдаг. Тиимэл хадань тэрэниие хүнүүд ехэл анхаралтайгаар шагнажа, бүхы талаһаань шэнжэлхы ёһоор шудалжа харадаг, али нэгэн заабари, зүбшэл ба һургаал бэедээ шүүжэ абадаг байха. Иимэ баримтануудтай эдэ мүрнүүдые зураглааша өөрөө нэгэнтэ бэшэ ушарһан байна. Харин тэрээндээ багашье голхордоггүй, ходол һанажа, үшөө дахин хаана нэгэ тээ уулзаха, хөөрэлдэхэ ушарые хүлеэжэ ябадаг юм.

...Тээсгэн, февралиин эхеэр һэн. Ленинэй ордемто оперо болон балетэймнай академическэ театр урда урдынхиһаа нэгэ өөрсэ илгаатай байгаа. Хүн зон дүүрэн: хүлгөө шууятай. Уулзаһан, хараһан лэ зоной июур шарайда омог баярай, залиршагүй зоригой тэмдэг элихэн. Хүн бүхэн бэе бэеэ амаршална, энэ тэрэ гэлтэгүй сэдьхэлээ ехэ хүдэлһэн янзатайнууд. Ушарынь, республикымнай арадай ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн зарлагдаад, түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые ямар амжалтануудаар угтажа байһан тухай үргэн хөөрэлдөөн боложо байгаа бшуу. Одоол эндэ олон тоото ажалай түрүүшүүлэй ехэ театрайнгаа ендэр дээрэһээ элидхэжэ байхада, бүришье уярмаар, баясамаар һэн. Тэдэнэй тоодо минии танил, манай хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэ Тимофей Изотович Фёдоров бии байгаа.

—Арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб 3,5 жэлэй туршада дүүргэхэб гэһэн социалис уялгаяа бэелүүлжэ шадабаб, — гээд тэрэнэй хэлэхэдэ, зал соо альга ташалган наяршоо бэлэй. Уденшьегүй, хэдыхэн сагай үнгэрөөд байхада, дахинаа Тимофей Изотовичтой уулзахадамнай: «Үшөө олон жэлдэ амгалан мэндэ ажаһуужа, бүри ехэ жаргалта байдалай түлөө тэмсэхэ дуран хүрэнэ, зориг бадарна»,— гэжэ тобшолһон юм. Тэрэнэй урдахана областной XXXI партийна конференци дээрэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүндэ кандидадаар һунгагдаһан хадаа, энэ үндэр этигэл найдабариие яажа харюулха тухайгаа бодомжолжо ябаһанаа хөөрөө һэн. Аяг занг ааарнь, хөөрэхэ янзаарнь тухайлхада, өөрынгөө түрэл заводтой нэгэ амисхалтай болоһон хүн урдамнай һууна гээд таажа ядахаар бэшэ байгаа. Үшөө эдэбхи, үүсхэл ехэтэй хүн гэжэ гансата ойлгогдоо бэлэй.

— Ажалай журам гээшэ ехэ удхатай. Энээн тухай бүри шангаар асуудал табиха ёһотойбди,— гэбэ. — Ажалай журамай һулаһаа али олон алдуу эндүү гарана, харюусалгатай хэрэг таһалдалда ороно. Би энэ наһан соогоо сэхэ журамһаа хадуураагүй хүмби. Журам байбал — ажал урагтай ябаха, бэедэ хүнгэн байдаг...

Зүб даа, энэньшье ойлгосотой. Яахадааб гэхэдэ, нүхэр Федоров өөрөө нарин мэргэжэлтэй фрезеровщик хүн. Бүтээһэн хэрэгсэлээ хэбһээнь багашье хазагайруулха хэрэггүй, али нэгэ тээшээ миллиметршье илбэрээ һаа, голодоһон болошодог. Тиигэдшье ажалдаа хожомдохо гү, үгышье гэбэл, хайша хэрэгээр хандаха ушар байдаггүй.

— Сагһаа халташье хожомдоо һаа, тэбдэхэ, тухашарха ушар боложо, голодоһон гарахаяа һанадаг гээшэ,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ. —Тиимэһээ халаанай эхилхэһээ адагынь 15—20 минута урид ажалдаа ерэжэ, хэрэгтэй зэр зэмсэгээ, бүхы юумэеэ сүм бэлдэдэг гуримтайб. Тиигэжэ хүдэлмэриин сагшье алмагдана, зүбөөршье хэрэглэгдэнэ. Хүдэлмэришэн бүхэн үүргэ, харюусалгаяа, үйлэдбэриин эзэн байһанаа ойлгохо ёһотой. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ, дүй дүршэлөө улам мүлижэ байхадаа, ажалаа һайнаар, түргэнөөр бүтээнэбди...

Эдэ бүгэдэ нүхэр Федоровой ажал хүдэлмэриин баян дүй дүршэлэй багахан нэгэ утаһан болоно. Үнэндөө, Тимофей Изотовичые эгээл дээдэ гарай мэргэжэлтэн гэхэдэ, алдуу болохогүй гээд һанагдана. Энэмнай ганса өөрынгөө урдахиие хараад һуудаггүй, хамтын хэрэгэй түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдожо ябадаг коммунист мүн. Тэрэнэй һургаалаар ажалай амта танижа, хүдэлмэришэн суудa хүртэһэн зон олон. Тэдэниие тооложошье захадань гараха түбэгтэй. Жэшээнь, суута фрезеровщигой шабинар байһан Николай Слепнев, Александр Жуков, Геннадий Елизов болон бусад өөһэдөө дээдэ шатын мэргэжэлтэд болоод, авиационно заводтоо амжалтатайгаар хүдэлжэ байнад. Мүнөө үедэ һурган хүмүүжүүлэгшын дэргэдэ үшөө нэгэ залуу хүбүүн — Николай Бурцев мэргэжэлэй амта танижа байнхай.

— Өөһэдынгөө халаание хүмүүжүүлхэ хэрэг үеын үедэ дамжажа ябана, саашадаашье энэ дэмбэрэлтэ хэрэгэй үргэлжэлхэ байһаниинь лабтай,—гэжэ Тимофей Изотович омогорхон хөөрэнэ. —Энэл ушарһаа залуу үетэниие зүбөөр хүмүүжүүлгэдэ ехэ анхарал табидаг байнабди. Ходо һуралсажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ ябаагүй һаа, заатагүй ахигдахаш, булигдахаш, хэтэрхэдээ гээгдэхэш...

Нээрээшье, хүн бүхэнэй өөрынгөө харюусалга, уялгые һайн хадуугаад, сэдьхэлээ хамтын хэрэгэй үндэр мэдэрэлээр шэрэгээд, үнэн зүрхэнһөө ажаллажа ябаа һаа, хамаг юумэн урагшатайгаар бүтэдэг ха юм даа. Энэ ажабайдалаар баталагдаа, лаблагдаа. Энэ ёһо гурим нүхэр Федоровто сэхэ хабаатай. Теэд, энэ атаархама шадабари, дүй дүршэл тэрээндэ гансата олдоогүйнь элитэ. Энэ болотороо ниилээдгүй юумэ үзөө, хараа. Оройдоол арбан табатайдаа ажалай амта танижа эхилһэн намтартай. Хатуу, шэрүүншье жэлнүүд тохёолдоо. Залуу сэрэгшын һуралсалаа һая дүүргээд байтарнь, аюултай дайн дүүрэжэ, амгалан байдал эхилээ бэлэй. Тэрэ гэһээр хэдэн арбаад жэл үнгэрөө. Хэһэн, бүтээһэн хэрэг ехэ. Энэ үе соо Тимофей Изотович уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын 40 гаран дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 32 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта хээ. Саг үргэлжэ шанар һайнтай хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг тула өөрын шанарай тамга-тэмдэгтэй болонхой ааб даа. Игэжэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа, хэдэн жэл удаа дараалан социалис мүрысөөндэ илагшын тэмдэгүүдтэ хүртөө. Мүн тэрэнэй энгэртэ Октябриин Революциин орден болон багша Ленинэй ойн дурасхаалай медаль яларадаг. Хүндэлэлэй грамота, дипломууд олон.

...Үнгэрһэн намар нүхэр Федоров цехэйнгээ партийна эхин организациин секретаряар һунгагдажа, үшөө нэгэ харюусалгатай тушаалтай болобо. Жирэй коммунистнуудай этигэл найдабарида хүртэжэ, тэрэниие нь харюулжа, бэелүүлжэ ябаха гээшэмнай тиимэ амархан хэрэг бэшэ ааб даа. Тобшолон хэлэхэдэ, парторганизациин секретариин хүдэлмэри ехэшье, олон янзынхишье, хүндэтэйшье. Ажалша нүхэдэйнгөө найдабари дүүргэхэ, харюулхын тулада партиин гэшүүн ёһотой тэмсэлшэн байха зэргэтэй.

Тимофей Изотович эгээл тиимэ, үнэн сэхэ коммунист, харюусалгаяа һайса мэдэрдэг, өөртөөшье, нүхэдтөөшье партийна шанга эрилтэтэйгээр хандадаг политическэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулжа ябана. Коммунист бүхэнэй эрдэм һуралсалые, мэргэжэл шадабариие хараада абалсажа, партийна даабари үгтэнхэй. Үйлэдбэри дээрээ коммунистнууд ямараар ажалланаб, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө ямар нүлөө үзүүлнэб, ямар жэшээ харуулжа ябанаб, үгтэһэн партийна заабари хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэхэ мэтэ асуудалнууд секретариин анхаралда хододоо байдаг болоо. Теэд гансаараа хаанашье үрдихэгүйб, нүхэдэй туһаламжагүйгөөр бүхы ажалайнгаа захада гаража шадахагүйб гэжэ тэрэ һайн мэдэнэ. Тиимэһээ эдэбхитэдтээ түшэглэжэ, коммунист бүхэндэ шанга эрилтэ табижа, түрүү үүргыень дүүргүүлхые оролдодог, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулхые хүсэдэг, хабаадуулжа шададагшье. Тимофей Изотович парторганизациин секретариин уялгын хажуугаар КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой гэшүүн юм. Мүн облсовпрофой штатнабэшэ секретариин уялга дүүргэдэг. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат байһан туладаа һунгагшадтаяа ходо уулзажа, захяа заабариень, гүйлта гомдолнуудыень анхаржа, тэдэниие нь дүүргэжэ ябадаг.

Игэжэ коммунист Федоров хамаг юумэндэ хамааржа байдаг һайн, һайхан заншалтай. Мүнөө тэрэ КПСС-эй XXVI съездын материалнуудтай танилсажа, бүри эдэбхи үүсхэлтэйгээр, урма баяртайгаар хүдэлжэ, ажалша нүхэдэйнгөө зориг бадаруулжа байһан һурагтай. Иимэ харюусалга ехэтэй хүн саашадаашье олоной дунда хүндэтэй, ямбатай ябахань лабтай.

Ив. ОЧОРОН.

СССР болон ГДР-эй ажалша коллективүүдэй хоёр «Хоёр съезд — нэгэ зорилго» гэһэн урила доро ... сөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Башкирай АССР-эй «Са... нефтеоргсинтез» гэһэн Ленинэй орденто үйлэдб... нэгэдэлэй нефтехимигүүд ГДР-эй ханн барисаан... вет обществын гэшүүн коллективүүд юм. КПС... XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа бо... һоонь урид дүүргээд, нэгэдэлэй коллектив СЕП... X съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) — ГДР-эй ше... саралгын хүтэлбэрилэгшэд П. Йост Г. Гундерман... шад совет аппаратчигуудтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника.

Совет орон дотор

ҺАЛБАРИИН ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД

Ороной загаһанай ажахын хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ эмхитэй һайнаар ажаллана. Олзоборилгын суднануудай, загаһа болбосоруулдаг предприятинуудай, колхозуудай коллективүүдэй съездын урда тээ абаһан үндэр уялгануудаа дүүргэһэн тухай мэдээнүүд СССР-эй Загаһанай ажахын министерствэдэ үдэр бүри ороно.

Эгээл эрхим дүнгүүдые туйлаһан экипажнууд болон предприятинууд тухай хөөрэжэ үгэхыень СССР-эй загаһанай ажахын министр В. М. Каменцевые ТАСС-ай корреспондент гуйһан байна.

— Һалбариин хүдэлмэрилэгшэд совет хүнүүдтэ эрхим шанартай продукци шадаал һаа ехээр үгэхые эрмэлзэн, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй. Тэдэ загаһа олзоборилгын эршые улам шангадхана, олзоборилгын суднануудай болон загаһа бүйлүүлгын предприятинуудай хүдэлмэриие тааруулан эмхидхэнэ гэжэ министр хэлээ.

Загаһанай промышленностиин Камчаткын управлениин, Эстониин Рыбакколхозсоюзай, тралова флодой Преображенскэ баазын коллективүүд жэлэй хоёр һарын түсэбтэ даабаринуудые дүүргэнхэй. «Мыс Сенявина», «Везувск», «Перемышль», «Серышево» болон бусад хэдэн суднануудай экипажнууд жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Һалбариин эрхим коллективүүдэй социалис мүрысөөндэ туйлаһан үйлэдбэриин үндэр дүнгүүд загаһанай ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй загаһа олзоборилхо ба загаһанай продукци үйлэдбэрилхэ талаар хоёр һарын түсэбые КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхын урда тээ дүүргэхэ арга олгоһон байна.

ФЕРМЫН ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮД КОНВЕЙЕРҺЭЭ ГАРАНА

ХАРЬКОВ. Харьковска областьдо малай оньһожоруулагдамал фермэнүүдые барилга индустриальна үндэһэ һуури дээрэ ябуулагдана. Иимэ фермэнүүд бэлэн детальнууд болон блогуудаар хабсаргагдадаг байха юм. «Облмежколхозстрой» нэгэдэлэй Шевченковскэ хабсаргагдамал түмэр бетоной заводто тэрэниие олоорнь бүтээжэ эхилэнхэй.

Тус предприятиин бүтээһэн продукцяар эбэртэ бодо малай, мүн гахайн байрануудые бодхсожо болохо. 1800-һаа эхилээд 2100 дүрбэлжэн метр хүртэр үйлэдбэриин талмайгай байшангуудта хэрэглэгдэхэ хабсаргамал хэрэгсэлнүүдые завод бүтээнэ.

Хабсаргагшадай багахан бригада иимэ фермые гурба һара соо бодхоожо шадаха. Энэнь нормоор хараалагдаһан болзорһоо хахад жэлээр түргэн болоно бшуу.

Тус заводто автомат түхеэрэлгэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна. Завод областиин бүхы ажахынуудые барилгын хабсаргагдамал хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангаха аргатай. Мүнөө жэл тэрэ 100 фермын барилгада хэрэглэгдэхэ хабсаргагдамал түхеэрэлгэнүүдые хүдөө нютагуудта эльгээхэ юм.

Хүдөөгэй промышленна барилгые хабсаргагдамал түмэр бетоноор хангадаг олон предприятинууд область дотор байгуулагданхай. Элеваторнуудта, холимог тэжээлэй заводуудта, хүдөө ажахын түүхэй эдүүдые болбосоруулха цехүүдтэ, барилгын мастерскойнуудта хэрэглэгдэхэ хабсаргамал хэрэгсэлнүүд болон детальнууд конвейернүүдһээ бүтээгдэн гарана.

(ТАСС).



РЕПЕРТУАР ТУХАЙ

ТЕАТР

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев партиин XXVI съезд дээрэ элидхэл соогоо [illegible] «Совет хүнүүд искусстводо тон ехэ дуратай юм. [illegible] пень хүбаалдаха, ажабайдалай үнэн зүбые, манай гума[illegible] үг зорилгонуудые бата[illegible] тамсэхэ, коммунис байгуулалтын эдэбхитэй хабаадагша байха — энэ хадаа бодотоороо искусствын арадай шэнжэ, бодотоороо партиина шэнжэнь мүн», — гэжэ Л. И. Брежнев элидхэл соогоо хэлэнэ.

Совет искусствада партиин [illegible] иимэ үндэр сэгнэлтэ [illegible] уран бэлигтэниие, тэрэ [illegible] театрай ажал ябуулагшадые урмашуулна, ажалдаа [illegible] хандахые [illegible].

Имагтал энэ сэгнэлтэһээ [illegible], Буряадай театрнуудай үнгэрһэн жэлнүүдэй репертуарые шэнжэлэн, өөрын [illegible] зарим һанамжануудые [illegible] хүсэлэнтэйб.

Буряадай театральна коллективүүд КПСС-эй XXV съезд [illegible] хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар [illegible] жэлнүүдтэ горитой [illegible] хэһэн байна.

Республикын хоёр ехэ те[illegible] Москва хотодо зохёохы [illegible] тоосоонуудые [illegible] дараалан амжалтатайгаар [illegible], академическэ гэһэн [illegible] нэрэ солодо хүртэһэн [illegible]. Харюусалга ехэтэ [illegible] үедэ буряад [illegible] уран бэлигтэн [illegible] улам бүри [illegible], өөһэдынгөө болоо[illegible] харуулжа шадаа. Хэ[illegible] олон артистнарта, уран [illegible] РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй хүндэтэ нэрэ [illegible] олгогдоо, М. Н. [illegible] СССР-эй арадай [illegible] солодо хүртөө һэн.

Тиихэдэ Буряад ороной сценэ[illegible] хуушанай коллектив— [illegible] ород драматическа [illegible] бии болгогдоһоор [illegible] ойе 1978 — 1979 [illegible] сезондо тэмдэглэжэ, [illegible] республикын соёл болороло түүхэдэ горитойлон [illegible] хэрэг болож үгөө. Бэ[illegible] артистнар — РСФСР-эй [illegible] артистка К. Т. Никурова, Буряадай АССР-эй арадай артистка М. И. Чернова, [illegible]СР-эй габьяата артистка Д. Шелкова гэгшэд олон [illegible] туршада тус коллек[illegible] хүдэлжэ байдаг. Мүн [illegible] бусадшье артистнар [illegible] дэбжэжэ байнхай.

Республикын театрнуудай [illegible] арбадахи табан жэлдэ [illegible] байгаа, саашанхи зо[illegible] ямар байхаб гэһэн [illegible] уншагшадые һо[illegible]. Хэншье бол, театр[illegible] танилсахадаа, нэн түрүүн репертуарыень шэнжэлжэ, ха[illegible] юумээ шэлэдэг шуу. Соносхол, тэрэээн соо оруу[illegible] пьесэнүүдэй нэрэ[illegible] театрай «шарайе», тэрэ [illegible] зохёохы ажалай эрмэлзэ[illegible] тодорхойлжо үгэдэг. Хэр[illegible] республикын театрнуудай [illegible] жэл соо хэһэн хүдэл[illegible] хамталан харуулһан [illegible] гэгшын соносхолые [illegible] һаргээгээд, хаимадан [illegible] һаамнаи, япала паик [illegible] уншагдаха. Баатар[illegible]-патриотическа удхатай [illegible] репертуар соо го[illegible] һуури эзэлнэ. Оперо [illegible] баледэй театрта А. Бородинай «Игорь тайжа», Б. Ямпиловай «Цыремпил Ранжуров», «Һүрөөтэ жэлнүүд», А. [illegible]ряиай «Гаянэ», Ж. Батуевай «Мүнхэ зула»; Х. Намсараевай нэрэмжэтэ театрта [illegible] Сальинскиин «Барабанщица», Вс. Вишневскиин «Оптимистическэ трагеди», Ю. Бондаревой «Эрье», Ц. Шагжиновай «Гурбан нарһан»; ород драматическа театрта В. Ба[illegible]вай «Список соо нэрэнь [illegible]», Вс. Ивановай «Бронепоезд 14-69», Ч. Айтматовай «[illegible] поли». Мүн М. Мусоргскиин «Хованщина», Д. Вердиин «Отелло», Аданай «Жизель», Ибсенэй «Һүүдэрнүүд», Горькиин «Һүүлшынхид» [illegible] классическа томо зо[illegible] нэрэнүүдшье со[illegible] соо уншагдаха. Совет [illegible] гуурһан дороһоо [illegible] зохёолнуудые репертуар соогоо оруулдагынь [illegible] драматическа театрай һаин талань юм.

Соносхол соо бэшээтэй нэрэнүүдые тоололго хадаа репертуар тухай асуудалай нэгэ [illegible] болоно. Харин нэрлэг[illegible] зохёолнууд ямар шатайгаар найруулагдан табиб гэһэн асуудал бидэнэртэ шухала байна. Тон орёо зохёолнуудые найруулан табижа, һайн үрэ дүн туйладаг Ленинэй орденто оперо болон балетэй академическэ театрай репертуарые бүрилдүүлгэ һайн тала гэжэ тэмдэглэхэ. Имагтал энээнһээ уламжалан, тус театрай гастроль Москва болон Ленинградта амжалтатайгаар үнгэргэгдэһэн гэжэ һанагдана. Дуу хүгжэмэй дуратайшуул, олонхиин түлөөлэгшэд «Хованщина», «Отелло» гэһэн оперонуудые [illegible] буряад театрай сценэ дээрэ үсөөн табигдадаг болоно. Хоёр һүүлэй арбан жэл соо (1970—1980) Х. Намсараевай нэрэмжэтэ театрта классикын дүрбэн пьесэ табигдаа: А. Островскиин «Олзотой тушаал», В. Шекспирэй «Арбан хоёрдохи һүни» ба дээрэ нэрлэгдэһэн хоёр зохёол. Тиихэдэ Вс. Вишневскиин «Оптимистическэ трагедиие» совет классикаһаа [illegible]. Академическэ нэрэ солотой коллек-

ямар үндэрөөр сэгнээ гээшэ һэм!

ОПЕРО БОЛОН БАЛЕДЭЙ театр 17 оперо, 10 балет сценэ дээрээ найруулан табяа. Тэдэнэй 16-ниинь урда тээнь энэ театрта огто табигдаагүй зохёолнууд (11 оперо ба 5 балет). Репертуараа шэнэлэн байгуулха талаар оперно труппа аша үрэтэйгөөр ажалладаг байна. Шэнэ баледүүдые найруулан табиха талаар һүүлэй жэлнүүдтэ балетнэ коллективэй зохёохы үүсхэл бага зэргэ һулараа хэбэртэй. Илангаяа мүнөө үеын совет болон буряад баледүүд үсөөнөөр табигдана. Юрэдөө, совет болон үндэһэн буряад зохёолнууд театрай репертуар соо хүндэтэ һуурияа олоодүй. Хараад үзэел даа: һүүлэй табан жэлэй туршада ород совет зохёолнуудһаа хүүгэдэй хоёрхон оперо — «Мисгэйн гэр» ба «Виолинка гү, али дуугардаг элжэгэн», баледүүд сооһоо «Инаг дуран тухай домог» ба «Город-спрут» гэжэ нэгэ үйлэтэй балет табигдаа. Тиихэдэ зургаан буряад зохёол: Б. Ямпиловай «Һүрөөтэ жэлнүүд», «Нюдэеэ харалга», «Шэдитэ нюуса», «Арюун гоохон Ангар дүүхэй», «Хүбшын сэнхир алас», Ж. Батуевай «Мүнхэ зула» мэтэнүүд сценэһээ түргэн халяа. Республикын Композиторнуудай холбооһоо гансахан обогые театрай соносхол соо олохобди гэжэ хэлэбэл эндүүгүй. С. Прокофьевой, Д. Шостаковичой, Т. Хренниковэй болон оюун бэлигтэ совет бусад композиторнуудай зохёолнууд театрай репертуарта юундэ оруулагданагүйб! Иимэ ушарые зүб гэлтэй бэшэ.

Гэхэ зуура иимэ ушарай буруу байһые театрай хүтэлбэрилэгшэд ойлгожо, шэнэ сезондо С. Прокофьевой «Ромео Джульетта хоёр» гэжэ баледтэй, А. Холминовой «Оптимистическэ трагеди» гэһэн оперотой Улаан-Үдын хүн зониие танилсуулха гэжэ хүсэһэниинь һайн гээшэ. Зүгөөр буряад зохёолнуудай шэнэ нэрэнүүд театрай түсэб дотор үгы зандаа.

Табиһан зүжэгүүдээ үндэр шанарта хүргэхэ гээшэ репертуар бүрилдүүлгын гол шухала асуудал. Энэ талаар бүхы юумэн һайн гэхын аргагүй. Ямар нэгэн зүжэгые харахаяа ерэгшэд зарим ушарта урмаяа хухарангяар театр сооһоо гаража ошодог байха юм.

Ород драматическа театр табан жэлэй туршада 30 зүжэг табяа. Тэдэнэй үсөөхэниинь һайн шанартай гэжэ сэгнэхээр. А. Гельманэй «Потаповай бригадада болоһон ЧП», Ч. Айтматовай «Эхын поли», М. Шатровой «Минин найдал», В. Распутинай «Һүүлшын болзор» тэдэнэй тоодо ороходо байна. Тиихэдэ Еврипидэй «Медея», Варфоломеевэй «Гэгээн ба нүгэлтэ», Лабишай «Зүб, энэ — инаг дуран» мэтын арсалдаатайшье паа, һонин зүжэгүүдые тэмдэглэмээр хаш. Гэбэшье А. Вампиловай «Провинциальна анекдодууд», Г. Никитинэй «Минии нүхэр Моцарт», Г. Шагалиевай «Түрүүшын хараасгайнууд» мэтэ хоёрёод зүжэгынь дунда зэргын лэ шанартай юумэнүүд болоо.

10-дахи ТАБАН ЖЭЛЭЙ туршада Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрта 30 гаран зүжэг табигдаа. М. Каримай «Галаа бү хая, Прометей.», А. Вампиловай «Ууган хүбүүн». Вс. Вишневскиин «Оптимистическэ трагеди», А. Ангархаевай «Аршаанда болоһон найр», Ю. Бондаревой «Эрье», Д. Батожабайн «Катастрофа» гэһэн зүжэгүүд һайнаар табигданхай. Мүн М. Горькиин «Һүүлшынхид», Ф. Достоевскиин «Баһуулагшад ба доромжолуулагшад» гэһэн классическа хоёр зохёолые тэмдэглэхээр. Гэхэ зуура, классическа зохёолнууд

тивтэ энэнь дан бага бэшэ аал? Труппынгаа эхэнхи хуби болодог залуу актёрнуудые ямар материалай үндэһэн дээрэ һургаха зорилго театрай хүтэлбэрилэгшэдэй зүрхөө табигдана хаб? Сценическэ уран шадабарияа дээшэлүүлхэ хэрэгтэ классика гээшэ агуухэ һургуули боложо үгэдэг юм гэжэ бү мартая.

Үндэһэн репертуараа бүрилдүүлхэ талаар буряад драмын театр яһала ехэ юумэ хэнэ, залуу драматургнуудые эдэбхитэйгээр хүдэлгэнэ. Һүүлэй үедэ буряад 20 шахуу пьесэ найруулагдан табигдаа. Энэ ушарые һайшааха, дэмжэхэ хэрэгтэй ааб даа. Зүгөөр пьесэнүүдтэй анхаралтайгаар танилсаад байхада, гурбанайнь нэгэ хуби түүхэй зохёолнууд байна. Авторнууд тэдэнээ мүлихэ, мүлихэ, үшөө дахин мүлихэ байгаа. Һүүлэй үедэ шэнэ пьесэнүүдые найруулан табиха хэрэгтэ театр яарадаг болоһон янзатай. Тиигээд лэ авторнуудта үндэр эрилтэ табинагүй, зохёолнуудыень өөһэдтэнь заһуулнагүй. Д. Дылгыровэй «Түрын болзор», Б. Эрдынеевэй «Бугын дуунай үедэ», Б. Пурбуевай «Талын басаган» эндэ жэшээ боложо үгэхөөр. Эдэ гурбан зохёол түүхэйгээр, заһагдан мүлигдэнгүйгөөр табигдаа гэжэ сэхэ хэлэе.

Авторнуудтай хүдэлхэ талаар театр олон жэлэй дүршэлтэй болонхой. Эрилтээ һуладхангүйгөөр, хамтын хүсөөр оролдон, һайн зохёол бүрилдүүлжэ, сценэ дээрэ найруулан табиһан жэшээнүүд яһала олон. «Аршаанда болоһон найр», «Вэшэгдээгүй шүлэг», «Катастрофа» гэһэн зүжэгүүдые эндэ нэрлэжэ болоно. Шэнэ жанрай гэхэ гү, али классическа хамаг зүйлнүүдтэй —энэдэтэй ушаралнуудтай, геройнуудайнь бэе бэеэ ойлголсонгүй тулиһан ябадалтай, хүгжэмтэ бадагуудтай болон хатар наадатай водевилиин манай үндэһэн драматургида бии болоһониинь харагшадые баясуулаа һэн. «Инаг дуранай хүсэн», «Инаг дуранай харгы» гэжэ үлхөөтэй хоёр водевиль бэшэһэн Ш-Н. Цыденжапов олон ондоо жанрай зохёолнуудые бэшэжэ, уран бэлигээ арьбадхан мүлижэ байдаг. Тиимэһээ удха түгэлдэр, үргэн дэлисэтэй зохёолнуудые мүнөө тэрээнһээ хүлеэхэ эрхэтэйбди.

Үндэһэн репертуар бии болгохо талаар буряад театрай ехээр оролдодог байһые дэмжэхэ зуураа, буряад пьесэнүүдэй тематикын үйтан, ехэнхидээ хүдөөгэй ажабайдалда зорюулагдадаг, тиихэдээ мүнөө үеын хүдөө нютагай гол шухала хурса асуудалнуудые дайрангүй үнгэрдэг ушарые шүүмжэлхээр гэжэ һанагдана.

Мүнөө сагай гол шухала асуудалнуудые табидаггүй, гүихэн удхатаи «Хари хүнэй гашуудал», «Түрын болзор», «Замаи эхин», «Бугын дуунай үедэ», «Талын басаган» мэтын зүжэгүүдые хараахая хүн зон театрта үсөөнөөр ерэдэг байна бшуу. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ театрай хүтэлбэрилэгшэдэй сэдьхэлые энэ ушар балайшье зобооногүй.

Х. Намсараевай нэрэмжэтэ академическэ театрай зарим зүжэгүүдэйнь («Барабанщица», «Галаа бү хая, Прометей!») СССР-эй Соёлой министерствын I шатын дипломдо хүртэһэндэ баясанабди. Тиихэдэ Ю. Бондаревой «Эрье» гэһэн һайн роман сценэ дээрэ һонёор зүжэг болгогдон табигдаа. Залуу драматургнууд олошорно.

Гэхэ зуура дурсагдаһан амжалтанууд мүнөө багадаад байна. Юундэб гэхэдэ, һүүлэй үедэ боро юрьеэнэй, һонингүй, дундаһаа доошо шанартай зүжэгүүд дан олоор табигдаһан байна бшуу. Зохёохы ажалай баян неесэ тус театрта бии: залуушуулһаа бо-

лон ахамад үеынхидөө бүридэһэн бэхи труппа; мэргэжэлтэйшье, мүн ГИТИС һуржа дүүргэһэн режиссернууд. Бэлигтэ драматургнууд болон дүршэл ехэтэй хүтэлбэрилэгшэд. Тиимэһээ энэ коллективтэ үндэр эрилтэ табигдаха ёһотой ха юм. Имэл ушарта түйлаһан амжалтадаа һэнэгээ амарангүй, үргэлжэ дэбжэхэ ёһотой болоно бшуу.

РЕСПУБЛИКЫН ТЕАТРНУУДТА хабаатай үшөө хоёр асуудал тушаа тогтоохо. Нэгэдэхинь, хүүгэдэй болон эдиршүүлэй эрилтые хангамаар репертуар. Хоёрдохинь, театрай соносхолые уридшалан түсэблэлгэ тухай.

Улаан-Үдэдэ хүүгэдэй театр үгы. Теэд городоймнай хүн зоной олошорхо тума үхибүүдэй, эдиршүүлэй тоо олон болоно ха юм. Хоёрдохи арбанайнгаа захые гэшхэһэн хүүхэлдэйн театр даб дээрээ өөрын байшангүй. Өөрын байшантай болоод, хүүгэдтэ зорюулһан зүжэгүүдээ саг үргэлжэ харуулжа эхилхэдээшье, эдир харагшадай эрилтые энэ театр гансаараа хангажа шадахагүйл даа. Юуб гэхэдэ, эдиршүүлдэ имагтал онтохон гү, али ушаралта ябадалнуудые зураглаһан зүжэгүүд хэрэгтэй бэшэ бшуу. Тиимэһээ үргэжэ ябаһан үетэнэй эрилтые ехэшүүлэй театрнууд хараадаа абалсан, һургуулинуудай, училищинуудай һурагшадые хангаха талаар репертуар зохёолгые гүрэн түрынхеэр шиидхэхэ зэргэтэй.

Харин мүнөөдэр нэгэшье театр хүүгэдэй репертуар тушаа һаналаа мүртэйгөөр табяадүй. Һаналаа табихадаашье, «Театр ба үхибүүд» гэһэн уряа доро жэл бүри ноябрь соо бүхы орон дотор үнгэрдэг долоон хоногой хэмжээ ябуулгаар юрэнхыдөө хизаарладаг. Харин эдир харагшадай эстетическэ хүмүүжүүлгын талаар бодомжотой хүдэлмэри ябуулагданагүй гээшэ.

Театральна соносхол имагтал нэгэл сезон соо хараалагдадаг. Иимэ «богони амисхалтайгаар» ажаһуухадань, урагшаа холые харадаггүй, хэдэн жэлээр уридшалан түсэбөө зохёодоггүй дээрэһээнь театрнуудаймнай репертуар түхэлжэдэггүй гээшэ ха. Һайнаар бодогдоһон, уридшалан табигдаһан түсэбүүдэи үгы байдаг ушар сценэ дээрэ ажалладаг коллективүүдэй ажал ябуулгада, актер, режиссер бүхэнэй зохёохы хүдэлмэридэ һайнаар нүлөөлнэгүй. Дүтын 2—3 жэлдэ юу хэхэбиб, ямар роль үгтэхэб, ямар зүжэг табигдахаб гэжэ мэдээд байбал, хүн бүхэнэй харюусалгашье һураггүй ондоо болохол. Ерээдүйнгөө хүдэлмэридэ өөрыгөө бэлдэхэ болоно бшуу.

Үнэндөө ямар зүжэг мүнөө сезондо табиха тухай газетын хуудаһаар, телевиденеэр, радиогоор дамжуулан соносхопон аад, манай театрнуудай ондоо юумэ харуулжа байдагынь үсөөн бэшэ.

Соносхолоо түсэблэхэдөө, өөһэдынгөө арга боломжые, харагшадай эрилтые хараада абаха хэрэгтэй юм бээз. Тиихэдээшье харагшадтаа ёһотой анхарал хандуулжа, оюун ухаанайнь дэлисые үргэдхэхэ, классическа, совет болон хилын саанахи мүнөө үеын эрхим зохёолнуудтай танилсуулха хэрэгтэйл.

Театрнуудай үдэр бүриингөө ажалда дарагдаад лэ, зарим ушарта боложо байһан үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадангүй үнгэршэнэ хаш. Жэшээнь, Л. Толстойн, И. Тургеневэй, А. Чеховэй ойн үдэрнүүд тэмдэглэгдэнгүй үнгэрөө. СССР-тэ социалис гүрэнүүдэй драматургиин фестивальда манайхид хабаадаагүй. Түбэи театрнуудаи сценэ дээгүүр амжалтатайгаар табигдажа эхилһэн залуу совет драматургнуудай зохёолнуудые манда мууса мэдэнэ.

Түрүүшынгээ жэлһээ эхилжэ, оронойнгоо хүгжэлтын түсэбые уридшалан зохёожо, арад зоноингоо үмэнэ бэрхэшээлтэй, асари ехэ зорилгонуудые табяад, тэдэнээ нэрэтэи түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шададаг гүрэндэ ажаһуунабди. СССР-эй экономическа болон социальна хүгжэлтые 90-ээд он болотор хараалһан асари ехэ түсэб КПСС-эй XXVI съезд дээрэ баталагдаба. Тиимэһээ Буряадай театрнууд арга боломжоёо шүүжэ үзөөд, дэлхэйн болон ород классикын, аха дүү республикануудай эрхим зохёолнуудтай өөрынгөө харагшадые саг үргэлжэ танилсуулан, арбан нэгэдэхи табан жэлдэ театрнуудай эрхим амжалта түйлаха бээз гэжэ найдагдана.

В. НАЙДАКОВА,
искусствын эрдэмэй доктор, профессор.

ХҮҮГЭДЭЙ СААДҺАА ЭХИЛЭН...

Буряад хэлэн хадаа манай арадай эртэ урда сагһаа хойшо һанал бодолоо андалдан, үндэһэн соёлоо хүгжөөн, үлгэр таабарила хэлсэжэл ябаһан хэлэниинь гэлсэнэбди. Манай эхэ, эсэгэнэр, үг гарбалнууд хэдэн зуун жэлдэ өөһэдынгөө түрэл буряад хэлэн дээрэ хөөрэлдэжэ, нягта наринаар хэрэглэн, гамнан, мүнөө хүрэтэр асарһан түүхэтэй ха юм.

Илангаяа үхибүүдые эрдэм номдо һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ түрэлхи буряад хэлэн дээрээ хөөрэлдэжэ, нягта наринаар хэрэглэн, гамнан, мүнөө хүрэтэр асарһан түүхэтэй ха юм.

Илангаяа үхибүүдые эрдэм номдо һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ түрэлхи хэлэн айхабтар шухала үүргэ дүүргэдэг байна. Энэ ушар хүн бүхэндэ мэдээжэ: үхибүүн анха түрүүн хэлэндэ орохо доо, эхэ, эсэгынгээ, аха эгэшынгээ хэлэжэ, заажа үгэһэн хэлэн дээрэ ухаагаа гүйлгэжэ, алибаа юумэн тухай зүбөөр, хүсэд һайнаар ойлгожо, хэлэжэ һурадагынь мэдээжэ. Энэ хадаа тэдэнэй ухаан бодолой хүгжэлтын эхин үе болоно.

Манай Коммунис партиин XXVI съезд дээрэ хэлэгдэһэн асуудалнуудай дунда ургажа ябаһан үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ тухай һургаал шухала һуури эзэлнэ. Манай орон дотор коммунизм байгуулхын тула үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байһан хүдэлмэри тухай ургажа ябаһан залуу үетэндэ эли тодоор ойлгуулха, энэ гайхамшаг хэрэгтэ хүн бүхэнэй хабаадалсаха шадабариие бүри багаһаань бүрилдүүлэн хүгжөөхэ гэһэн тон харюусалгатай зорилго табигданхай ха юм.

Ушар тиимэһээ ургажа ябаһан үхибүүд түрэл хэлэнэйнгээ барагдашагүй баялигые саадта ороһон үдэрһөө шудалха ёһотой гэжэ һанагдана.

Иимэ ушар байдалые, илангаяа түрэлхидэй дурадхалнуудые хараадаа абажа, 1981 оной сентябриин нэгэнһээ буряад саадуудта түрэлхи хэлэ үзэжэ эхилхэ гэһэн шиндхэбэриие Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерство гаргаһан байна. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын дэргэдэхи национальна һургуулинуудай эрдэм шэнжэлгын институдай Буряадай филиалай научна хүдэлмэрилэгшэд хүүгэдэй саадта буряад хэлэ шудалалгын программые зохёонхой. Тэрэнэй үндэһөөр долоон хоног соо хоёр дахин 4—5 наһатай үхибүүдэй хэлэлгэ хүгжөөлгын хэшээл болодог байха.

Буряад саадуудта ажалладаг хүмүүжүүлэгшэдэй тусхай семинар республикын Гэгээрэлэй министерствын үүсхэлээр һая боложо үнгэрөө. Хүүгэдэй саадта 4—5 наһатай багашуулай хэлэлгэ хүгжөөхын тула методическа ямар арга боломжонуудые хэрэглэжэ болохтойб гэһэн лекцинүүдые семинарта хабаадагшад шагнаа юм.

Буряадай элитэ уран зохёолшод Ц-Д. Дондокова Ц-Б. Бадмаев хоёр хүүгэдэй саадта хэрэглэгдэхэ «Барбаадай» гэжэ нэрэтэй ном зохёожо, Буряадай номой хэблэлдэ тушаанхай. Тэрээн соонь 4—5 наһатай үхибүүдтэ таарамжатай жороо үгэнүүд, таабаринууд, дуунууд, шүлэгүүд, хүүгэдэй наадануудд, онтохонууд, зүжэгүүд олоор оруулагданхай.

Д. ОШОРОВ,
Национальна һургуулиин НИИ-гэй Буряадай филиалай научна хүдэлмэрилэгшэ.

ХОРИИН РАЙОНДО

УРАН ҺАЙХАНАЙ ХАРАЛГА

Районой соёлой байшанда хүн зон олон сугларба. Эндэ хүдөөгэй клубуудай дуушад, хатаршад, шүлэг уншагшад, хүгжэмшэд уран шадабаринуудаа, уян нугархайгаа харуулан, ирагуу һайхан хоолойгоо ханхинуулаа.

Удинск тосхоной соёлой комплексын коллектив баян программатай, һайнаар наададаг артистнуудтай байһан тула нэгэдэхи һуури эзэлээ. Удинскын хүдөөгэй соёлой байшангай дэргэдэ залуу багша Б. Д. Цыдыпов эбтэй эетэй коллектив эмхидхэн байгуулжа шадаа.

Булам нютагай «Урагшаа» гэһэн уран һайханай коллектив хоердохи һуурида гараа. Баир Ширапов «Түнхэн» гэжэ дуу айхабтар зохидхоноор, ирагуу һайханаар дууллаһан. Залуу шүлэгшэн Доржи Дамбаев В. И. Ленин тухай шүлэг уран гоёор уншажа үгэбэ. Георгиевкын хүгжэмтэ ансамблиинхид гурадахи һуури эзэлээ.

Райгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша Д. Л. Нимаев түрүү коллективүүдтэ, эдэбхитэдтэ Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ҺУРАЛСАНА

Райсоведэй гүйсэдком сельскэ, сомоной болон посёлково Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар Дээдэ-Тайлсын сельскэ Соведтэ үнгэргэбэ. Энэ Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр хүдэлмэриингөө элдэб асуудалнуудаар дүй дүршэлөө, һанал бодолнуудаа хубаалдаа. Жэшээнь, Улаан-Одоной сомоной Соведэй түрүүлэгшэ С. Е. Харханов депутадуудтай ябуулдаг хүдэлмэри, Хасууртайн сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ А. И. Иванов шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта эмхидхэхэ, Ашангын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Б-С. Н. Бадмаев гүйсэдкомой заседани болон сессинүүдые яажа бэлдэжэ үнгэргэдэг дүршэл, Хүрбын сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ Б. Э. Дагбаев һунгагшадай захилнуудай дүүргэлтэ, Хүлэй сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ М. Хайдуков саг үргэлжын комиссинууд, депутадуудай бүлэгүүд болон постнуудай хүдэлмэри гэһэн асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа хубаалдаа.

Эсэстэнь райсоведэй гүйсэдкомой секретарь И. Н. Егоров семинаран хүдэлмэриие согсолжо. үгэ хэлээ.

Ж. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.



Гэр байрагүйшүүлэй Амстердамда болоһон демонстрацине намналгада мянгаад полицинхид уригдаһан байна. Нидерландын энэ томо городто хүн зониие гэр байраар хангаха хэмжээ ябуулганиуудые абадаггүй байһанда эсэргүү энэ демонстрацида хабаадагшадые шиндамаар сохиһон байна. Демонстрантнуудай бариһан баррикадануудые бульдозероор һандаргаха баатай болоо.

Амстердамһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, демонстрантнуудай дунда шархатаһан хүнүүд олон. Полици олон хүниие арестовалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: демонстрантнуудые намналга.

АП—ТАСС-ай фото.

ХИЛЫН САДНАҺАА
ТАСС АПН

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ, СОЦИАЛИЗМЫН АША ТУҺАДА

Хүн түрэлтэнэй амгалан байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлые толгойлон дабшагша Ленинэй партиин сэсэн мэргэн, даасатай түбшэн, этигэл түгэс үгэ КПСС-эй XXVI съездын үндэр трибуна дээрэһээ дуулдажа, зоной зориг бадаруулба. КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл хэхэдээ Л. И. Брежневэй дурадхаһан амгалан зорилготой үүсхэлнүүдые дэлхэйн олониитэ дэмжэн угтаа. Тэрэшэлэн съездын баталһан, СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд ехэтэ һонирхогдон шэнжэлэгдэнэ. Совет экономикын саашанхи түгэлдэр хүгжэлтэдэ энэ документын туһалха байһандань олон оронуудай газетэнүүдэй, политическэ болон бусад ажал ябуулагшад халуун анхарал хандуулна.

БУДАПЕШТ. Ниитын ондо ондоо байгуулалтануудтай гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэлтые бэхижүүлхэ, шахардуу байдалай гуламтануудые усадхаха гэһэн совет шэнэ дурадхалнуудые уласхоорондын түрүү үзэл бодолтой олониитэ һайшаан угтаба, — гэжэ **«Непсабадшаг»** газетэ бэшэнэ. Амгалан тайбан байдалай, хүн түрэлтэнэй хуби заяанай түлөө Советскэ Союзай тон ехэ харюусалгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байһаниинь, СССР-эй гадаадын политикын хэлбэришэгүй бата, залан сэхэ байһаниинь тэдэ дурадхалнуудһаа харагдана гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

НЬЮ-ЙОРК. КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй найруулан дурадхаһан Советскэ Союзай амгалан зорилготой программые гүрэнэй сэсэн ухаан бодолой бодото бэелэл болоно гэжэ Америкын элитэ мэдээжэ публицист **Джесс Фрост** тайлбарилба. Вашингтоной дай жүрөөдэһэн ябуулгануудта харюу болгон, ядерна хосоролгые саран зайсуулха, уласхоорондын шахардуу байдалай гуламтануудые усадхаха гэһэн имагта сэсэн дурадхал оруулаад, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ аргануудые хамтадаа бэдэрэел гэжэ Холбоото Штадууд болон бусад гүрэнүүдые совет хүтэлбэрилэгшэ уряалаа. Советскэ Союзай шухала, тодорхой дурадхалнууд тон анхаралтайгаар шэнжэлэгдэхэ, Америкын хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн США-гай союзнигуудай зүгһөө зохисотойгоор угтагдаха бээз гээд найдажа байһанаа Д. Фрост элирхэйлээ. Иимэ ябуулга хэхэ эрилтэ хүн түрэлтэнэй хуби заяан, аша туһа табина гэбэ.

МАДРИД. Сэрэгэй талаар шахардуу байдал һулаарууха ба буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудалнуудаар гаргаһан шухала шэнэ үүсхэлнүүд—Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политикын, амгалан байдалай хэрэг хамгаалха, буу зэбсэгүүдые урдилдэн түхеэрэлгэ болюулха гэдэг залан шууд хараа бодолтой байһанайнь эли тодо гэршэ болоно, — гэжэ Европын аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной түлөө тэмсэхэ уласхоорондын комитедэй президент каноник **Раймон Гоор** мэдүүлнэ.

ТОКИО. Американ-совет дээдэ тушаалтадай уулзалга эмидхэхэ стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэжэ үргэлжэлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй дурадхалнууд уласхоорондын шахардуу байдал һулааруулгада ондо шухала удха шанартай. Эдэнь Япондошье тон шухала байна, — гэжэ социалис партиһаа Японой парламентын депутат **Акир Коно** мэдүүлээ. Парламентын дээдэ палата дээрэ правительствада асуултатайгаар хандаба. Албанай хэрэгээр США ошоходоо, Советскэ Союзай эдэ амгалан дурадхалнуудые Америкын президенттэй зүбшэн хэлсэхыень А. Коно Японой премьер министрые уряалһан байна.

ЛИМЭ. Ядерна дайе зайсуулха гэһэн амгалан совет үүсхэлнүүдые тон һонирхолтой дурадхалнууд гэжэ Перугай гадаадын хэрэгүүдэй министр **Хавьер Ариас Стелья** нэрлэнэ. Ядерна хосоролго саран зайсуулха, Советскэй гэшүүн-гүрэнүүдэй дээдэ зэргын хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатагайгаар Аюулгүйн Соведэй тусхай заседани зарлаха тон шухала болоһые харуулхынь тула, Эрдэмтэдэй уласхоорондын хүндэтэй комитет тогтоохо гэһэн дурадхал һайшаажа байһанаа министр тусхайлан тэмдэглэбэ.

АЛЖИР. Экономическа дэбжэлтэ, уласхоорондын шахардуу байдалые һулааруулга—КПСС-эй XXVI съездын хоёр гол темэ, Советскэ Союзай ба бүхы хүн түрэлтэнэй политическэ ажабайдалдахи тон шухала үйлэ хэрэг болоно, — гэжэ Национальна сүлөөлэлгын фронт гэдэг партиин орган—**«Революсьон Африкэн»** журнал бэшэнэ.

АДДИС-АБЕБЭ. Экономикын, социальна талаар Советскэ Союзай түйлаһан асари ехэ амжалтанууд КПСС-эй XXVI съездын документнүүд дотор элирхэйлэгдэнхэй. Удаадахи арбан жэлдэ бэелүүлэгдэхээр баталагдаһан бүри ехэ түсэбүүд капитализмһаа социализмын жэшээлэшэгүй бүлюу байһые үнэншэмэ тодоор лаблан баталана, бэеэ дааһан хүгжэлтын замда орогшо оронуудые урмашуулха гайхамшаг жэшээ болоно,—гэжэ Эфиопиин **«Еза-ренту Итиопия»** газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Ливанда эсэргүү Израилиин сэрэгшэдэй ээзрхэг түримхэй ябуулганиудай тапалгарнагүй хэгдэжэ байһые ООН-ой Аюулгүйн Совет тус ороной гүйлтаар зүбшэн хэлсэжэ эхилээ.

ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг Ливанай түлөөлэгшэ Г. Туэйни Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, манай ороной урда зүгтэ Израилиин таһалгаряагүй хэдэг добтолгонууд, үнэндөө дайнай байдал тохёолдуулаа гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Үдэр бүри буудадаг агаарһаа, далай тээһээ, газараар доотолдог, гэр байрануудые, больницанууд ба һургуулинуудые һандаргадаг байһан ута списогые харабал, манай байдалай тэсэшэгүй болоһониинь элирхэ гэжэ Г. Туэйни мэдүүлээ.

Израилиин ээзрхэг түримхэй ябуулганууд — гүрэнэй политика болгогдоһон, уласхоорондын бодото мүрдэлгэ хюдалга гээшэ. Тиимэһээ тон аюултай байна, — гэжэ совет түлөөлэгшэ Р. С. Овинников мэдүүлбэ.

Ливанда эсэргүү Израилиин ээзрхэг түримхэй ябуулганиудые буруушааһан шиидхэбэри гаргаха, тиимэ ябуулга болюулха эрилтэ сэхэ табиха — Аюулгүйн Соведэй арюун уялга болоно. Мэдэрэгдэһэн хилэнүүдэй оршом соо Ливанай сүлөөтэ эрхэ ба газар дайдын бүтэн бүрин байлгые хүндэлхэ, бэеэ дааһан энэ гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ ямараарашье хамаархаяа болихыень Израилиин засагаархидые мүн лэ уялгалха ёһотой гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

САМОЛЁДЫЕ НАМНАГШАДАЙ ЭРИЛТЭ

ДАМАСК. Мартын 2-то хулгайлагдан намнагдаһан, Пакистанай авиакомпаниин самолёт мартын 9-нэй һүни Дамаскда буугаад, тэндэхи уласхоорондын аэропортын байшангһаа нэгэ километрэй зайда һууна. Сириин аюулгүйе сахиха албанай автомашинануудаар хүреэлэгдэнхэй байна. Намнан асарагшадай эрилтээр түлишөөр хангагдаа.

Сириин САНА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, самолёдые хулгайлан асарагшад: түрмэһөө Насер Джамалиие, Саламулла Ханай бүлын гэшүүдые сүлөөлхэ, эдэнэй хабаатай «Зульфикар» гэдэг эмхидэ эсэргүү номнолоо болюулха, тэндэ хаагдаһан бусад хүнүүдые дары сүлөөлхэ эрилтэ Пакистанай засагаархидай урда табиба.

Эдэнэй эрилтэнүүдые дүүргэхээр Пакистанай засагаархидай зүбшөөгөө һаань, түрмэнүүдһээ сүлөөлэгдэхэ ёһотой политическэ гэмтэдэй списогүүдые дамжуулхаар, тэдэнэй эльгээгдэхэ оронииe нэрлэхээр бэлэн байна. Хэрбээ эдэ эрилтэнүүдые дүүргэхэеэ Пакистанай засагай арсаад байгаа һаань, самолёт тушаа, барисаанда байгшад тушаа «шанга хэмжээнүүд» абтаха гэжэ самолёдые намнагшад мэдүүлбэ. Тэрэшэлэн нютагай журналистнуудтай уулзаха, тэдээндэ тусхай мэдүүлгэ дамжуулха хүсэлэнтэн байһан тухайдаа мэдээсээ.

Самолёдые намнаһан хүнүүдтэй хөөрэлдөө хэхын тула Пакистанай тусхай делегациин Исламабадһаа Дамаскда ерэһэниинь мэдээжэ болоо.

ЭРИЛТЭЕЭ ҺЭРГЭЭБЭ

КАБУЛ. Мартын 2-то хулгайлагдаһан, Пакистанай авиакомпаниин самолёт Кабулай аэропортһоо ниидэжэ гараа. Бахтар агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Пакистанай правительствын харата хараа бодол баримталһанһаа шалтагаалан, мартын 8-да тэрэ самолёдтой холбоотой аюулта ушар тохёолдоһон байна. Пакистанай правительство самолёдые хулгайлан намнагшадтай хөөрэлдөөгөө гэнтэ таһалаад, тэдээнтэй ямаршье харилсаа саашадаа хэхэеэ арсаба. Тиигэһэнэйнь һүүлээр самолёдуудта шухала түлишэ үгэхэ, тэндэһээ дары ниидэхэ зүбшөөл тэдэ намнагшад эриһэн байна.

Афганистанай засагаархид энэрхы хараа бодол хүтэлбэри болгон, пассажирнууд ба экипажай гэшүүдтэ аюул тохёолдожо болохо байһые зайсуулха гэжэ оролдон, ниидэхэ зүбшөөл үгэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Самолёдые саашадань һаатуулаа һаа гү, али тэрэниие хулгайлан намнагшад тушаа хүсэ хэрэглээ һаа, хүнүүдтэ гэмтэл ушаржа магад байба.

ДАМАСК. Пакистанай авиакомпаниин хулгайлагдаһан самолёт мартын 9-нэй һүни Дамаскдахи уласхоорондын аэропортдо буунхай. САНА агентствын дамжуулһанай ёһоор, Сириин засаг захиргаан самолёдой түлишын барагдаһантай дашарамдуулан, энэрхы хараа бодол баримталан тэндэ буухыень зүбшөөһэн байгаа. Бууха зүбшөөл эриһэн гүйлтыень Дамаскда байдаг Пакистанай элшэн сайд мүн лэ дэмжээ.

Самолёдые хулгайлан намнагшад Сириин түлөөлэгшэдөөр дамжуулан, политическэ хэрэгээр хаагдагшадые сүлөөлхэ эрилтэ табижа, Пакистанай албан тушаалтадта дахин хандаба. Сириин засагай түлөөлэгшэд дурсагдаһан эрилтыень Дамаскдахи Пакистанай посольстводо дамжуулаа

ТОСХОНОЙ ШЭНЭ ТҮХЭЛ ШЭНЖЭ

[illegible]ожско районой «За ком[illegible]» колхозой түбэй буу[illegible] – Помары тосхон Ма[illegible] АССР-тэ хүдөөгэй һуу[illegible] тосхонуудые бариха та[illegible] жэшээ болодог юм.

Табан жэлэй саада тээ [illegible]анай орхигдошоһон тос[illegible] һуури дээрэ шэнэ тү[illegible] һуурин тосхон урган [illegible] һэн. «Марийсксельхоз[illegible]» институдай проек[illegible] тус тосхон байгуулаг[illegible], хүдөөгэй һуурин тос[illegible]ые барилгын эрилтэ[illegible] хүсэд харюусадаг.

Городой хүн зондо үзүүлэгдэдэг булта шахуу хангалга колхозой ажалшадта үзүүлэгдэдэг байна. Магазин болон столово багтааһан худалдаа наймаанай түб, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын пункт, участково больница, тамаралгын бассейнтэй Соёлой ордон. хүгжэмэй һургуули, үхибүүдэй комбинат — эдэ бүгэдэ барандаа зэргэлээд юм. Тосхоной түб гудамжа асфальтаар хушагданхай. Колхознигуудай гэрнүүдтэ газ оруулагданхай, халуун, хүйтэн уһатай, түбэй газарһаа дулаасуулагдадаг юм.

Мүнөө байгаали хамгаалха тухай хөөрэлдөөнэй хаа-лагүй үргэнөөр дэлгэрэнхэйшье байна, нимэ хөөрэлдөөнүүдэй үндэһэн бодото хэмжээнүүд сагай дары абтадаггүй, хараа-лагдаһан зарим зорилгонууд бэелүүлэгдэдэггүй гэжэ ажаглаамаар байна. Агаарта, уһан-да хайша хэрэгээр хандалгые мэргэжэлтэн бэшэшье хүнүүд һайса ойлгодог, өөрөөр хэлэбэл



ХӨӨЛЭНТИИН ЗАГАҺАЯА ҮҮСЭЛДҮҮЛХЭ ГЭБЭЛ

даа. Тэзд тушаалайнгаа та-лаар энэ хэрэгтэ сэхэ хабаа-тай хүнүүдэй алыгаараа нюдэзэ бүглөөд лэ, ажалдаа зо-хёохы ёһоор хэмжээнүүдые мэдэдэггүйень халагламаар. Жэшээ болгон, «Байкалец» кол-хозой түрүүлэгшэ С. Д. Цыви-лёв, Баргажанай леспромхо-зой директор К. И. Арсень-ев, Баргажанай загаһа хам-гаалгын инспекциин хүдэлмэ-рилэгшэ М. И. Демидов гэг-шэд Духовой нуурай үһыень арюудхалгада, ургамал ногоо-ной, загаһанай баялигые ар-бадхалгада сэхэ хабаатай тү-шаалта нюурнууд юм. Тэзд эдэмнай шадабари оролдол-гоёо гаргадаггүй.

Анхан сагта энэ нуурнай ялаагана, алгана, хөөлэнтии загаһаар баян, холо ойгуур суутай нуур байһан. Зарим жэлнүүдтэ эндэ мянгаад цент-нер загаһан олзоборилогдо-дог һэн. Тэзд мүнөө энэ нуур-һаа гүрэндэ ямаршье олзо оруулагданагүй гээд сэхыень хэлэлтэй. Үнгэрһэн жэлэй дүн-гүүдые харабал, оройдоол 13 центнер ялаагана баригдаһан байна. Нэгэ үедэ эндэ омоли, сазан гэхэ мэтые табижа уд-хаа гэхэ һаа, олошоруулха һэдэлгэ хэгдэһэн. Тэзд тэдэнь дуу-һан хосороо. Ямар ушараа нимэ байдал тохёолдоо гэ-шэб гэһэн асуудалда нютагай хүн зон харюу үгэхые орол-доо, сүг бодомжолоодшье үзэдэг болоһон үнинэй.

Духовой нуур шадар про-мышленна предприятинуудые байхагүй. Тиимэһээ үйлэдбэ-риин үлэгдэлнүүд үһыень бу-зарлана гэхэ һаа, алдуу боло-хо. Оршон тойрон ой модоор хүреэлэгдэһэн тула үһанниин-хиинь шэрэгдэггүй, бүри һаба-һаа халижа байдаг юм. Тус-хай даамба баригданхай. Тэзд проект зохёоһоодой гү, али баригалгадай гэмээр энэ даам-ба һанаһанда таарамаар ба-ридаагүй. Хабартаа мүльһэ хайлахада, зундаа аадар бороогой ороходо, эрье ша-дараа уһан ехээр талмай үхаар хушагдадаг. Ой мо-дон соохи шалбааг руу, гүй-хэн гол горхон соо үерэй урасхалаар ороһон загаһан үбэлэй үедэ хосордог байна. Разведенция голой мүльһэнһөө сүлөөрхэдэ, үхэһэн загаһанай ирайлдажа хэбтэхэнь харагда-даг. Энээндэ нэн түрүүн «Бай-калец» колхозой хүтэлбэри-лэгшэд зэмэтэй. Яахадааб гэ-хэдэ, загаһа олзоборилдог ажалтай ха юм. Загаһанайнгаа нөөсэ баялигые арьбадхагүй һаа, түсэбөө яагаад дүүргэ-хэб? Һүүлэй хэдэн жэлэй турша «Байкалец» колхоз за-гаһа гүрэндэ тушааха түсэб дааһаар сар үргэлжэ дүүргэ-нэгүй. Энэнь хадаа нуурай үһанда, эндэ амжамидардаг ами-тадта хайша хэрэг, хайхарам-жагүйгөөр хандалгын хойшо-лон мүн.

Гэхэһээ гадуур «Байкалец» колхозойхид олон жэлэй тур-шада Баргажанай леспромхо-зой түлөөлэгшэдтэй арсалдаа булялдаа хэжэл байдаг. Шал-тагаанинь гэхэдэ, энэ нуур-һаа урдажа гарадаг Духов-хоо горхоной дээгүүр леспром-хоз гүүр барин байгаа. Тэзд энэ хүүргынь хүндэлэн табинан модон эбдэржэ, доо-шоо унаад, горхоной һабые хааһан байна. Хоёр ажахын хү-тэлбэрилэгшэд бэе бэеһээ гэм-нэлэжэ байтар сар ошожол байдаг, тэзд хүүргэ өөрөө ба-рахна бэшэ ха юм даа.

Тиихэдэ загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ нюдэ балай, шэхэ ду-лии болошонхой. Гансал ха-бартаа хөөлэнтиин түрһэез хаяха үеэр тэдэнэр бии боло-жо, браконьернүүдые бари-даг, хэды шэнээн хөөлэнтиин нуурта байһые тодорхойлоо болодог. Инспекциин хүдэл-мэрилэгшэдэй хэхэ, шэнжэлэн тодорхойлхо юумэн ехэ ааб даа. Жэшээнь, хэзээ, ямар сагта загаһа барихада тааруу гээшэб? Шабартай, муухай үнэн соо үбэлжэхэ байхан за-гаһа (бархаан) ямар бэ? Ха-бар мүльһэнэй хайлажа байха-да загаһашалха аюултай, мүль-һэн хэмхэрэн унаха. Май-июнь һаранууда ялангаяа таатай гэдэг һанамаар. Тэзд эгээл энэ үедэ загаһа барилга хоригдо-дог. Ушарынь, загаһан түрь-һэез хаяна.

Саашань хэлэхэ болоо һаа, нуур дээрэ мелиоративна ябуу-лагдадаггүй гэжэ тэмдэглэн-тэй. Нижняя хэрээн горхонние сэбэрлэхэ, зарим тээнь һабы-ень гүнзэгы болгохо шухала. Разведенция горхоной адагта түмэрөөр хэгдэһэн тусхай сет-кэ тодохо шухала. Юуб гэ-хэдэ, үбэлдөө загаһан эндэ орожо хосорно бшуу. Тиихэ-дэ нуурай хажууда малтагда-жа баригдаһан хэмэл нуурай талмай үргэлдэхээ ёһотой. Хабар, үбэлэй үедэ Духовой нуурта кислородой дуталдаа һаа, загаһад эндэ орожо «ами абаха», абарагдаха зэргэтэй. Шэнэ даамба барихада, уһа хэдэг түхээрэлгэнь газарые табиха, цементээр бү-тээхэ шухала. Дээрэ дурсаг-дан эбдэрхэй хүүргэ абажа хаяад, шэнээр барибал дээ-рэ. Даамбын урда түмэр сеткэ татаа һаа, бүришье аятай бэ-лэ.

Мүнөөнэй мэргэжэл-тэдэй ашатай түһатай дурад-халнуудые оруулжа, эрдэм, наукын заабаринуудта түшэг-лэн загаһа үсхэбэрилхэ, оло-шоруулха хэрэгтэ туһалдаг бо-лоо һаань, һайн лэ байгаа.

Баргажан нютагай хүн зоной дунда «Духовойн хөөлэнтии» гэжэ алдаршаһан, мүн бусад-шье загаһан урдынхидаа ад-ли олон болоһой, нуурайнь үһые сэбэрлэхэ талаар хүдэл-мэри ябуулагдаһай гэһэн оло-ной хүсэлые элирхэйлнэб.

М. КАРГИН,
хүдэлмэришэн.
Максимиха тосхон.

„БУРЯАД ОРОН—81" ГЭҺЭН ФОТО-ЗУРАГАЙ КОНКУРС

Эдэ үдэрнүүдтэ боложо дүүрэһэн КПСС-эй XXVI съезд манай ороной бүхы, тэрэ тоодо республикымнай хүн зоной дунда айхабтар ехэ ажалай эдэбхи үүсхэл бадараба. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эршэмтэ алхамаа эхилһэн тухай, ажалша коллективүүдэй социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, түсэб уялгануудаа шэнэлжэ, дээшэлүүлжэ байһан тухай баярта мэдээсэлнүүд үдэрһөө үдэртэ редакцидамнай бүри олоор орожо байна. Иимэ оршон байдалда амжалтынгаа алтан дэбтэрэй хуудаһа һэхэһэн 1981 онойманай манай ороной коммунис байгуулалтын түүхэдэ шэнэ, гайхамшагта шатань боложо орохо байһандань хэншье һэжэг түрэнэгүй. Тэрэнэй түрүүшын хоёр һарын, мартын эдэ хэдэн хоногой туршада габшагай ажалай суурята мүрысөөн соо һоо Эхэ оронойманай ёһотой баатарнуудай шэнэ нэрэнүүд тодорон мүндэлжэ, суурхан зэдэлжэ захалаа!

Эдэ бүгэдые хараада абажа, уншагшадайнгаа дурадхалнуудта үгтамжа болгон, «Буряад орон-81» гэһэн фото-зурагай конкурс «Буряад үнэн» газетэ байгша ондо дахинаа соносхобо.

Нёдондо жэлэймнай конкурсын хүшэлтэ үргэлжэлэл болохо, заншаха ёһотой «Буряад орон-81»-дэ КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхин дээрэ алдарта хэрэгүүдээрээ суурхаһан ажалша коллективүүд, тэдэнэй эрхимэй эрхим хүнүүд тухай, хото, хүдөө нютагуудай мүнөө үеын байдал, Байгалай үмэнэхи хизаарай үзэсхэлэн байгаали, тэрэнние хамгаалха хэрэгтэ зорюулагдаһан темэтэй фото-зурагууд хүлеэгдэнэ. Сонирхолтой зураг бүхы фотодо дуратайшуулые, фотожурналистнуудые конкурсдомнай эдэбхитэйгээр хабаадахые урин набди.

Илагшадта иимэ шангууд тогтоогдоо гэбэл:

НЭГЭДЭХИ НЭГЭ ШАН—50 ТҮХЭРИГ.
ХОЕРДОХИ ХОЁР ШАН—30—30 ТҮХЭРИГ.
ГУРБАДАХИ ГУРБАН ШАН—20—20 ТҮХЭРИГ.

Конкурсдо хабаадагшад хэдышье зураг (шэлэн абахада болохоор) эльгээхэ эрхэтэй. Зурагуудай хэмжээн 9×12 сантиметрһээ бага бэшэ байха ёһотой. Тиихэдээ зурагтаа богонихон тодорхойлолто гү, али байгууламжа бэшэг хабсаргахаты. Гадна өөрынгөө нэрэ, обог, фамили хүсэдөөр бэшээд, эльгээһэн конверт дээрэ «Фото-конкурсдо» гэһэн тэмдэг табихыетнай гуйнабди.

Фото-зурагуудые имэ адресаар эльгээгыт: Улаан-Үдэ, Ленинэй үйлсэ, 35, «Буряад үнэн» газетын редакци.

Конкурсдо ерэһэн фото-зурагууд байгша оной декабриин 31 болотор абтаха юм.

Газетын редакци.

УРАН ГАРТАН

«Бурятразнобыт» нэгэдэлэй «Незабудка» гэһэн парикмахерскын коллектив уран гартай мэргэжэлтэдээрээ мэдээжэ болонхой. Тус коллектив арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые үнгэрһэн жэлэй август һарада дүүргэжэ амжаһан, түсэбһөө гадуур 30.172 түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байна.

Ягаад иимэ амжалта түйлагдадаг бэ гэбэл, үһэ заһагшадай хүдэлмэри шадамар бэрхээр эмхидхэгдэдэг, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганууд абтадаг юм. Дээдэ гарай мэргэжэлтэд, нэгэдэхи классай мастернууд эндэ олон. Жэшээлхэдэ, баян дүршэлтэй болоһон Н. С. Сахьянов, Г. Г. Верещагина, О. Г. Федосеева, Н. Н. Култаева гэгшэд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай.

Амжалтын үшөө нэгэ арга нүхэсэл гэхэдэ, һурган хүмүүжүүлгын хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдадаг. Үнинэй мастернууд Г. Г. Верещагина, О. Г. Федосеева, Н. Н. Култаева, Н. С. Сахьянов гэгшэд эрхим һурган хүмүүжүүлэгшэд юм. Коммунис ажалай найман ударник тоологдодог.

Табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэлтын дүнгүүдээр «Незабудкын» хүдэлмэрилэгшэд «Бурятразнобыт» нэгэдэлэй зүгһөө Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Мүнөө жэлдэ тус парикмахерска салон болгогдон хубилгагдахаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим мэргэжэлтэн А. Н. Дубовик ажалайнгаа үедэ. Авторай фото.

СПОРТ

САНЫН ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ

Ипподромой талмай «Труд» бүлгэмэй областной соведэй тугуудаар, уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Эндэ профсоюзно-комсомолой санын урилдаан үнгэргэгдэжэ, хамтадаа 80-һаа дээшэ спортсмен хабаадалсаба.

Бусадһаа түрүүлэн эхэнэр болон эдир наһатай басагад табан километрэй зайда урилдаа. Прибор бүтээлгын заводой түлөөлэгшэ Хабалова зайгаа 21,41 секунда соо гаталжа, бусадһаа түрүүлжэ гараа. Мүн тус заводой нүгөөдэ түлөөлэгшэ Каленых, нарин сэмбын комбинадай Екимовская гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлһэн байна. Эдир басагадай дундаһаа Улаан-Үдын лесотехникумэй түлөөлэгшэ Романова, Буряадай модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг комбинадай Шалаева гэгшэд түрүүшын хоёр һуури эзэлбэ.

Эдэнэрэй удаа басагад гурбан километрэй зайда урилдаба. Эндэ Хандагатайн леспромхозой Бадмацыренова прибор бүтээлгын заводой Довгань хоёр үетэн нүхэдһөө хурдан солбон байба.

Эрэшүүл, эдиршүүлэй дунда арбан километрэй зайда болоһон урилдаанда Матушкин, Смирнов, Матвеев гэгшэд түрүүлжэ ерэнэ. Эдиршүүл сооһоо Романов, Хужеев, Овчинников гурбан түрүүлжэ гараһан байна. Табан километрэй зайда үгтэһэн урилдаанда Малюшин, Кузнецов, Мандарханов гэгшэд түрүүшын гурбан һуурида гараба.

Командануud хоорондын дүн гаргахада, прибор бүтээлгын заводой, Буряадай модо болбосоруулгын, мебель хэдэг комбинадай, Хандагатайн леспромхозой командануud түрүүшын гурбан һуури эзэлээ.

С. ЦЫМПИЛОВ.

Совет спортын эрхим түлөөлэгшэд

ВИКТОР САНЕЕВ

Гурбан алхасаар харайлгаар Олимпиин наадануудай (Мехикэ, Мюнхен, Монреаль) гурба дахин чемпион, Москвагай наадануудта мүнгэн медальда хүртэһэн, Европын зунай чемпионадуудта гурба дахин илалта туйлаһан, түүнин үбэлэй түрүү һуури эзэлхын түлөө зургаан мүрысөөндэ эрхимлэһэн Виктор Санеев арбан гурбан жэлэй турша соо ехэ спортдо алба хэһэнэйнгээ һүүлээр саашадаа спортын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахаяа болиһон тухайдаа соносхобо.

— Зүгөөр би спорттой хахасахагүйб, — гэжэ Санеев АПН-эй корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.— Москвагай Олимпиадын һүүлээр Грузиин ниислэл — Тбилиси хотын спортын бүлгэмүүдэй нэгэнэй таһагай начальнигаар хүдэлжэ эхилээб. Республикын Хүдөө ажахын министерствын зүгһөө дура татама хэдэн дурадхалнуудай хэгдээшье һаань, би спортые шэлэһэн байнаб. Ушарынь гэхэдэ, тэрээндэ олон жэлээ зорюулһандаа бэшэ юм ааб даа. Һаяхан агрономой дипломдо физкультурын институт дүүргэһэн тухай диплом нэмээб. Ажабайдални спорттой таһаршагүй холбоотой байна гэжэ ойлгооб. Хүнүүдэй ухаан бодолдо, абари занда, хүсэл эрмэлзэлдэ спортын үзүүлдэг нүлөөн улам ургажа байна гэжэ тоолоноб.

— Гэбэшье 35 наһан эрэ хүндэ түлэг хаһа гээшэ. Тиин энэ наһандаа харайлгын сектортэ саашадаа гарахаяа болибоб гэжэ һанахада, гунигтай бэшэ юм гү?

— Гунигтайншье гунигтай. Зүгөөр бүри залуу хүнүүдтэй мүрысөөндэ бэеэ бэлдэхэ гээшэ минии наһанда улам хүшэр хүндэ боложо байнхай. Энээнэй тула хүнэй бэе махабадта хүшэ хүртэшэгүй гэхээр һорилго бэлэдхэл хэхэ хэрэгтэй. Энэ ушарта спорт сэдьхэл ханаахаһаа байтагай хэһээлтэ зоболон асардаг байна. Бэеэ һула табижархихагүйн тула харайхал хүн бэзээб.

— Виктор, хэрбээ бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон спортсменүүд-ветерануудта зорюулжа, мүрысөө үнгэргэхые танда даалгаа һаань, мүрысөөнэй ямар гурим шэлэхэ гээшэбтэ?

— Урдын чемпионуудта зорюулагдаһан үсөөн бэшэ мүрысөөнүүд дэлхэй дээрэ үнгэргэгдэдэг. Зүгөөр эдэ гол түлэб спортивна шэнжэтэй бэшэ, харин ямар бэ даа һонирхол татаһан байдаг гээшэ. Нэн түрүүн Олимпиин наадануудта хабаадахые ветерануудта дурадхаха байнаб. Юундэ? Юундэб гэхэдэ, эб найрамдал болон бүхы оронуудай арад үндэһэтэдэй спортсменүүдэй хоорондохи хани барисаае бэхижүүлгэ, үнэн сэхэ, һайн һайхан тэмсэлэй үзэл бодолтойгоор залуушуулые хүмүүжүүлгэ Олимпиадын уг зорилгонуудта ороно.

— Һүүлшын асуудал: танай һанахада, хэн удаадахи Олимпиин наадануудта гурбан алхасаар харайлгада илажа гарахаб?

— Лос-Анджелеста хоёр хүн лэ илажа гараха тон ехэ арга боломжотой байха ёһотой гэжэ багсаамжалнаб. Эдэнэй нэгыень маргангүй нэрлэжэ шадахаб. Энэмнай бразилец Жоао Оливейра болоно. Хоёрдохинь? Юрэдөө, хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, тэрэнэй нэрэ элирхэ гээд һананаб. Манай оронһоо байха байһаннинь арсашагүй. Эдэнэйл хоорондо алтан медальда хүртэхын түлөө тэмсэл болохо байна. Энэ тэмсэлдэ Оливейра булижа гараха аабза гэжэ һананаб. Чемпион 17 метр 50 сантиметртэ һүрэхэ аабза гэжэ багсаамжалнаб.

Ван БАЙБУРТ.
(АПН).

Тбилиси.

ЭХЭНЭРНҮҮД—ЛАУРЕАДУУД

МОСКВА. Юумэ ухаалан зохёохо мэтын инженерна хэрэгтэшье эхэнэрнүүд эрэшүүлдэ булигдадаггүй байба. ВОИР-ай Центральна соведэй Президиумэй согсолһон эхэнэрнүүдэй техническэ зохёохы хүдэлмэриин нёдондо жэлэй дүнгүүд энээн тухай гэршэлнэ. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэрэй урда эгээл эдэбхитэй 50 ухаалан зохёогшод — эхэнэрнүүд «ВОИР-ай шангай лауреат» гэһэн тэмдэгүүдые ба дипломуудые абаһан байна.

Материалнуудые, түүхэй эд, элшэ хүсэнэй болон ажалай нөөсэнүүдые гамтай зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ лауреадуудай гол анхаралда байдаг. РСФСР-эй габьяата ухаалан зохёогшо, Таганрогой арһанай заводой лабораториие хүтэлбэрилэгшэ Н. Поляниновагай хубита ехэ.

Арһанай үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн тэрэнэй ухаалан зохёолгонууд 800 мянга гаран түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаһан байна. Оршанска лен болбосоруулдаг комбинадай инженер-химик С. Абросимовагай зохёоһон шэнэ арга бүдэй шанарые һайжаруулгада ба ассортиментые шэнэдхэлгэдэ туһалһан байна. Кировскэ областиин «Сельмаш» заводто конструктор Ф. Татауровагай дурадхалаар детальнуудые хэхэ хүдэлмэри һайжаруулагдаа. Энэнь 221 мянган тонно түмэр алмаһан байна.

Сэнгийн ЭРДЭНЭ

ХУЯГТАН

РАССКАЗ

— Һэй!.. Гэрэл гараба бэээ? —гэжэ Дондовынь Базарсадын ташаа руу тохоногоороо түлхеэд шэбэнэбэ.

— Ёо-ёо... Ааляарыш! Юунэйшни гэрэл бэ! Би юумэ хараагүйлби, — гэжэ Базарсадын хэлэхэдэ, хэдэн алхам саана хэбтэжэ байһан Самбуу хоолойгоо заһаад:

— Манай Янам унтажа байха шэнги. Гурбадахи һүниндөө иигэжэ харгы һахиха болоо һаа, бүгэдөөрөө үргэһэ ноиртоо диилдэхэ ёһотойбди,—гэжэ шангаар хэлэбэ.

— Дуугаа хата!—гэжэ хэншьеб зандарба.

— Тиибэ яабашье мэдэгдэнэл даа. Нүгөөдүүлэйнь ойртожо ерэхэдэ, манай Шарав зангиин морин мэдээ алдаад лэ, мэдэгдэшэхэ байха даа. Харажал байгаарай, — гэжэ һөөлдэнги дуутай эрэ хүн баһангяар шоглобо.

— Заабол Шаравайхи тиигэхэ һэн гү даа. Хэнэймнайшье морин тиигэжэ магадгүй. Холохон лэ уядаг байһан юм,— гэжэ ондоо нэгэ хүн уйдашаһан янзатайгаар гүбэрбэ.

— Һэй, шэмээгүй! Харана гүт? — гэжэ Дондовой дахин һэримжэлүүлхэдэ, Галта голой шугын захада, үдхэн хагда ногоон соо тодожо, амадажа һууһан зургаан эрэшүүл шэмээгүй боложо, һарын бүдэхи гэрэлдэ, зуугаад алхам газарай саана харагдахаяа болин замхаһан харгы руу шэртэсэгээбэ. Мүльһэнэйнь һаяхан хахаржа байһан гол мүрэнэй үһан шарьян, нюсэгэн мүшэр һалаануудаа ёдойлгоһон уляаһануудһаа уяһан моридой хааяа туруугаараа газар сабшажа, модо мэрэхэһээ ондоо абяа шэмээн гаранагүй. Нютагайхинай хэлэдэгээр һаа, Ехэ боргон гэхэ гү, али хабарай эхин һара арайхан гараад байбашье, ехэл дулаан. Хоёрдохи һүниез харгы амадан хэбтэһэн манай зургаан нүхэдые сохом тэнгэри тэдхэжэ байна гээшэ ха. Гэбэшье манатай бүрхэгтэ һарын гэрэл даншье туһагүй даа.

Базарсада һарын гэрэлгүй болоһон харанхы руу нюдэнэйнгөө эсэтэр шэртээд, юушье оножо харабагүй.

Дондов аа, ши һорьмоһоёо хараһан байгаа хаш даа. Юуншье үгы.

— Һорьмоһон гал боложо харагдадаг...

— Тэргын мөөр хахинана.

Семен тэргэ дээрэ хүлеэтэй ябахань. Эмээл моритой һааб даа. Харуулшадынь дүрбэ бэшэ, долоо-найман, магадгүй арбан хүн болошоһон байгаа һаань, яаха гээшэбибди? Үсэгэлдэр һаатаһаниинь нэгэл ушартай байгаа ха гэжэ һэжэглэжэ байһанаа, юуншье болоо һаа болог, —гэжэ дары түргэн ухаан бодолоо гүйлгэжэ:

— Зай, бэеэ ээһээрэйгты! «Семен зугада!» гэжэ минии хашхархатай адли, ээлжээ ээлжээгээр буудаарайгты. Харуулай моридыешье унагаахые оролдооройгты. Нүхэрөө абарха гэжэ шиидэһэн лэ хойноо гам хайрагүй үзэлсэе! — гээд үндэлзэжэ, бирдаан буугаа һомолхо зуураа:

— Дондов аа, ши гүйдэл дундаа буудаад лэ, тэргэ дээрэнь харайжа гараха болобош. Дэншэгыень түлхижэрхёорой. Яажа зайлахаяа өөрөө тиигээд мэдэхэш. Харуулыень бидэнэр һаатуулхые оролдохобди. Иигэхэ тиигэхын забгүй юумэн болохонь,—гэхэдэнь, Дондов тодожо абан:

— Зай, тэргэнэйхинь морин бэшэ, харин модон лэ байгаа ёһотой даа,—гэжэ хэлэбэ.

Харгын шулуун дээгүүр тэргын түмэр мөөрэй түшэгэнэхэдэ, хүнүүдэй хатаруулан ерэжэ ябаһаниинь эли болобо. Тиин абяа шэмээн эхилжэ, арба гаран минута үнгэрэмсөөр, харгы дээрэ бөөн хара юумэнүүд һүүдэгэнэн гаража ерэбэ.

— Эдэнэр буу табяашье һаа, дуулахаар бэшэ ябана. Тэргын хойноһоо дүрбэ, таба, зургаа...—гэжэ Дондов тоолоод:

— Тоонь тэб тэгшэ. Би ойронь ошоһуу. Гээгдэхэмнил,— гээд, үдхэн хагдан соогуур ангууша нохой мэтээр урагшаа мүлхибэ. Отуулагшадшье хорёодхон алхын зайда ойртон хүрэжэ ерэбэ. Базарсада харайн бодожо;

— Семё оон, зугадаарай!— гэжэ аһан шадалтараа хашхараад, харуулай эгээ түрүүшын хазаар моритон руу шэглүүлэн буудажа, буугаа дахин һомолхо зуурань, нүхэдынь бултадаа бодошонхойнууд, урда хойноо оролсон буудахадань, харуулай сэрэгүүдэй морид үргэн бутаржа, тэргэдэ хүллэһэн томо сагаан морин тахатай хүлөөрөө харгын сахюур шулууе ошо һүрэтэр хайраба. Тэдэнэй дабхижа ябаһые хаража, дахин нэгэн таамаг буудаад:

— Һэй, нүхэдни, наашаа! Мориндоо дүтэлжэ хэбтээд буудаарайгты! — гэжэ Базарсадын хашхархадань, дүрбэн нүхэдынь хагдан соогуур һүүдэгэнэлдэн гүйжэ ерэбэд. Харуулайхид һаял һэгээ ороһон хэбэртэй, буугай һүрэхэ ташаганажа, һомон хойно хойноһоо эшхэрбэ.

— Зай, буугаа һомолоод, нэгэ доро... Эдэнэр лаб ябагандаа ороо ха. Эй, нас много, убирайся! — гэжэ ородоор хашхараад, Базарсада, мориндоо мордожо, голой бүтүү хара шугын дундуур гүйлгэжэ ошобо. Хойноһоонь нүхэдынь баһал дахаа һэн.

...Семен мэдээ орожо, гайхалаа бараба. Нюдэнэйнь урда монгол гэрэй тооно эржэгэнэн, талха тарянай бэшэ, харин сагаан эдеэнэй гайхама һайхан үнэр хамарыень сорьёһон мэтэ. Тооноор сэлмэг хүхэ тэнгэри ялайна. Гэр соо абяа шэмээгүй, хүн үгы хэбэртэй. Дээрэһээнь хүлһэ утаанай үнэртэй нэхы хүнжэлөөр хушаһан байба. Сээжэ бэенъ хүшэшэһэн, хамаг үе мүсэнь шархиран, зүрхэниинь бөөн хара шулуугаар дараатай юм шэнги, лүг-лүг сохилно. Газаа һалхин һэршэгэнэн, хирэ-хирэ нэгэ шаазгайн шаханаха дуулдана. Эндэ шугы бургааһатай газар хэбэртэй. Семен толгойгоо хатуу дэрэ дээрэ табинхай, хүшэһэн сээжэеэ арайхан эрьюулжэ, энэ тэрэ юумэ адаглажа хэбтэбэ. Гэр хооһон шахуу. Тэг дундань — багахан хара тулга. Тэрээнэй хажууда түлеэ хахалжа орхиһон байба. Ёһотой монгол гэртэ тэрэ хэбтэнэ. Харин айлда гээшэ гүб гэхэдэ, гэрэй хооһон байһаниинь жэгтэй. Гэр соогуур дэлгэһэн һэеы дэбдихэрэй забһараар хагда ногооной бултайһаниие харахада, элүүр бүтэн газар дээрэ табиһан гэр хэбэртэй. Семен монголшуудай ажабайдалые үнинэй мэдэхэ байһан тула энэ бүхэниие абаһаар лэ обёорбо. Иихэдээ сагаантанай отрядта баригдаад, атаман Семеновой гарта тушаагдажа, зайлашагүй үхэлэй харгыда ороод ябахадань монголшууд лэ абарһан байба ха юм. Үнэхөөрөө, һанаанда оромоор бэшэ ябадал. Хэн яажа мэдээд, хэнэй даалгабари ударидалгаар зэбсэгжэн, харгы отожо байгаад, сагаантантай эрэлхэг зоримгойгоор буудалдажа, тэрэнние буляан абаа гээшэб? Сагаантан тэрэниие абажа ябахадаа, хаагуур гаража, хаана хүрэһэниие мэдүүлхэгүй гэжэ толгойдонь мэшээг углажа бооһон байгаа ха юм. Газарайнь нюруугай байдалаар таамаглахада, Монголой хилэ дотор зүүн харуул тээшэ ошоһон харгы шэнги байһан. Гэбэшье сохом хаана, хэн харгын хажуу талаһаа «Семен» гэжэ хашхараад, буу табиһыень таниха, мэдэхын аргагүй. «Бишье ёһотойл долоон голтой хүн гээшэ бэзээб даа. Зай, баагүй... Иигээд лэ хүл дээрээ гараа һаа, муу муухай сагаантанһаа үһөөгөө абахаял абахаб. Хэрбээ монголшуудай намайе үнэхөөрөө абарһан юм һаань, аша туһыень ямар нэгэн сагта харюулхаял харюулхаб. Энэ Монголдо баһа хубисхал эхилбэшье, бидэнтэй адлихан большевигүүдтэй болоогүй байгаа ёһотой даа. Юумэ яажа ойлгохо, мэдэхэб. Эндэхид даншье бүглүү таһархай газар нютагта ажаһуудаг, даншье харанхы бүдүүлиг зон һэн даа. Минии хуушан танил, тэрэ Шарав занги, муу хара Янам мэтын хүнүүд ямар нэгэн ёроор үхэлэй харгыда ороһыем мэдээд, сагаантанай гарһаа буляаха гэжэ оролдоо гээшэ гү даа?.. Тиигээд буугай эхилэн һүрэлгэ. Һүүлээрнь юун болоһыень бү мэдэ. Юрэдөө, юун болоһон байгаа хаб? Харуулайхид буугаа лаб бэлэн барижа ябаа һэн. Буугай түрүүшын дуунаар намайе буудажархёо һэмнай. Тиигээд хэды шэнээн юм бэ, ухаа мэдээгүй хэбтээд, арайхан гэжэ үрөөһэн нюдөө онгойлгоһомни энэл ха юм даа»,—гэжэ Семен досоогоо бодоно.

Гэрэй үүдэн һэхэгдэн, гушаад наһанай гү гэмээр, боро шарайтай, мяхалиг эхэнэр хүн газааһаа орожо ерэбэ. Тэрэ кадаа Семеной хаража хэбтэһые мэдээд, зуг татажа, ута хара һорьмоһоёо буулган, доошоо хаража, гуранай арһан гуталтай хүлэйнгөө үльмы дээрэ зөөлэхэнөөр гэшхэн, тулгын хажууда ерэжэ, сомсойн һуугаад, нарииханаар хахалһан түлеэ шуулажа, гал аһааба. Ехэ таниһан шарайн байхада, Семён гайхан:

— Бүсгүй, би хаана байна гээшэбиб? Хэлээд үгыш, — гэхэдэнь, басаган һорьмоһоёо ербытэр үргэжэ, харзын үһан шэнги тунгалаг хара нюдөөр шэртэн, толгойгоо һэжэрбэ. Семён мэдээ болодог хоёрнэгэн монгол үгэез эблүүлжэ ядан:

— Би хаана байна? Чи хэлнээ,—гэхэдэнь, басаган нэгэ юушьеб хэлээд, һард гарашаба. Уданшьегүй хубсаһа хунараар сэбэр, урин шарайтай, үндэр шара хүн мүнгэн хэтэ хутагаа үбдэгөөрөө дайран хангирһаар орожо ерээд, шэхэбшэдэнь угалза оёһон һэеы тоорсог малтайгаа абажа, толгой дохин:

— Здравствуйте, Семён, — гэжэ ородоор мэндэшэлбэ.

— Здравствуйте! Танай нэрэ хэн бэлэй?

— Базарсада.

— Би яажа эндэ ерэһэнээ, хаана байһанаа мэдэнэгүйб. Һаял һэгээ оробо гээшэ хаб.

— Бидэ танние шархын хапуунаар муудашана аа гү гэжэ ехэ айгаабди. Та баатар эрэ һэн туладаа тэсэбэт.

— Таанад намайе абарһан байба гүт? Яажа мэдэхэбиб даа.

— Аа, энэ нютагаархин танайхиние һайн мэдэхэ юм байна. Довдон, Самбуу, Янам гэгээд эндэхи хара зон таанартай, Антип Торговойн үхибүүдтэй хамта наадажа, өөдөө болоһон юм. Тиигээд дайсанай гарта орошоод байхадатнай, гараа хабсараад, һууха ямар ёһо байха бэлэй!

— Большевик гэжэ хэн хэлээб?

— Тиигэжэ мэдээд лэ, би хүн зониие хүдэлгөө һэм. Гурбан хоногой урда танай тосхонһоо нэгэ жаахан хүбүүн хилэ дабажа ерээд, Антип Торговойн большевик хүбүүе баронойхид барижа абаад, зүүн харуулда тушааха гэжэ байна. Монголой хилэ дээгүүр абажа гарахань гэнэ гэжэ Шарав зангида захяа хүргэһэн байна. Тиихэдэнь тэрэ Шагдар яахыемни асуужа ерэһэн юм.

— Таниие хаанаһаа ерэһэн хүн бэ гэжэ мэдэжэ болохо гү?

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда «Райком ба түрүү дүй ... шэл» —түрүү бэшэг. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө. «Хамтын хэрэгтэ хубитаяа оруулха» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ... лай үбэлжэлгэ — шанга шалгалта. «Харюусалга мэдэрэлгэ» — Ю. Коркиной статья. «Хани ёһоной уулзалга» — ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. ... зарай үрэжэл дээшэлүүлгэ. «Үндэр баян ургасын нөөсэнүүд» —П. Гончаровой статья. Коллективэй гэшүүд ... хай. «Дабхарнууд хойно ... ноһоо нэмэнэ» —В. Баго... ной статья. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ. Түрэл ... доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. ... хэйн нийтын анхарал ... — АПН-эй материалнуудай суглуулбари. Социалис ... нуудта. Хилын саанаһаа ... таһан мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. ... он жэлнүүд, хуби заяан. ... га наһамни Буряад ороо... үнгэрһэн юм» — А. Семе... вой статья. Нютаг нютагай ... нин. Ажаһуудалай албан мэдээсэлнүүд. Телевидени ... киногой программа. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«... бүүдтэ ан амитадай зуһаа... тухай». 10.35 — «Дом ... кольцевой дороги» — телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 12.00 — «Киногой аяншалагшадай клуб». 13... — Шэнэ һонин. 15.25 Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15... — «Шахтернуудай габшагай дабшаса» — телевизионно баримтата фильм. 16.15 Москвагай Ленинэй орденто сэрэгэй округой дуунай хатарай ансамблиин концерт. Улаан-Үдэ. 17.10 — «... барай аялганууд» — фильм-концерт. 17.30 — «... хоорондын шэнжэлэл» (... рлядаар). 17.45 — «... гал» программа. 18.15 «Нүхэсэлэди, мүрысэлдэи» Шэтын телевидениин ...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. Н-01474 Заказ № 60. Индекс 50...